

Naročnina mesečna
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnice:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano

Izhaja vsak dan (zjutraj) razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

SCOVENECE

Bollettino No 1055

Vivaci combattimenti in Tunisia

Ripetuti attacchi avversari respinti 7 velivoli nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle forze armate comunica:

Vivace attività combattiva lunga tutto il fronte tunisino e particolarmente nel settore occidentale dove ripetutamente attacchi avversari preceduti da intensa preparazione di fuoco, sono stati respinti.

In duelli aerei cacciatori germanici distruggevano due Spitfire.

Incurzioni effettuate da velivoli anglo-americani su Cagliari hanno causato danni militari alla periferia della città: non sono segnalate vittime tra la popolazione.

La nostra caccia, prontamente intervenuta, ha abbattuto quattro quadrimotori; un altro apparecchio precipitava colpito dalle artiglierie della difesa.

Vojno poročilo št. 1055

Živahni boji v Tunisu

Ponovni sovražni napadi odbiti 7 sovražnih letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Živahno bojno delovanje na celotnem tuni-
škem bojišču in zlasti na severnem odseku, kjer
so bili ponovno odbiti nasprotni napadi, pripravi-
ljeni z močno topniško pripravo.

V letalskih dvobojih so nemški lovci uničili
dva Spitfire.

Napadi angleško-ameriških letal na Cagliari
so povzročili omejeno škodo v mestu in okolici;
med prebivalstvom ni žrtev.

Naše lovsko letalstvo ki se je takoj dvignilo, je
zabilo 4 štirimotorni; neko drugo letalo je bilo
sestreljeno od protiletalskega topništva.

Sovjetski napad ob Kubanju zavržen

V Rokavskem prelivu so nemški hitri čolni potopili dva rušilca, dva parnika, več drugih ladij pa poškodovali

Hitlerjev glavni stan, 15. aprila. Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:

Na kubanskem mostišču je izvedel na-
sprotnik z več divizijami in številnimi oklepni-
mi vozovi močan napad, ki je bil krvavo zavržen.

V ostalih odsekih vzhodnega bojišča ni bilo
nobenega bistvenega bojnega delovanja.

Na tuniškem bojišču so se izjalovili številni
krajinski sovražni napadi in sunki v hudih borbah.
Posamezni manjši vdori so bili razčiščeni v ta-
kojšnjih protisunkih. Bojna letala in letala za bo-
ro iz bližine so napadala na bojišče odhajajoče
motorizirane sovražne sile ter prizadevale kolo-
nam obšutne izgube.

Nemški hitri čolni so v noči na 14. aprila v
Rokavskem prelivu napadli angleški konvoj.
Brez lastnih izgub ali poškodb so potopili dva
angleška rušilca ter poškodovali en stražni čoln in
hitri topniški čoln tako težko, da jih je treba sma-

Rim, 15. aprila. AS. Uradno poročilo o bitki pri
Marethu in o premiku od Mareth do Akarit:
Po topniški pripravi, ki jo je glede silovitosti
trajanja, števila baterij in množine streliva moči
primerjati samo z bitko pri El Alameinu v lan-
skem oktobru, sta dve tretjini angleške VIII. ar-
made v noči na 17. marec začeli naskok na Mareth-
sko črto. Hkratu je tretjina nasprotnikovih sil po
malo prikladnih pušavskih poteh grozila obkoliti
naše desno krilo, ko je sunila čez gorsko skupino
Matmata. Po šestih dneh zagrizene bitke ob obali
je nasprotnik dosegel v primeri z uporabljenimi
sredstvi in krvjo, ki jo je plačal, le skromne uspehe.

Mojstrski protinapad

Prva armada, ki je do tedaj odgovajala v
glavnem z nepretrganimi, takojšnjimi, strelovitimi
protinapadi in s topniškimi manevri, je bitko zdaj
prvič spremenila v protinapad velikega obsega.
Nemška 15. oklepna divizija (zaradi poprejšnjih
bojev na drugih predelih v Tuniziji skrajšana na
tretjino) je z drugimi italijansko-nemškimi silami
potisnila vstajajočega nasprotnika, ki se je bil
zarinil med naše črte, spet na izhodišče. Ta moj-
strski izvedeni protinapad je izjalovil vse angle-
ške nastope na Marethski črti.

Toda VIII. angleška armada, ki je nedvomno
podecenjevala odbijalno sposobnost naših čet in
odpornost črte same, se ni odpovedala boju. Oja-
čila je čete, ki so korakale proti našemu jugo-
zahodnemu odseku in je tako spremenila tisti
nastop, ki naj bi bil le postranski, v glavni. Na-
pad so v noči na 22. marec sprožile angleške
oklepne prednje straže. Tudi tu je bil boj zelo
hud, toda že so delovali naši protikuropi, in sicer
točno tako in tedaj, kakor se je razvijal angleški
premik. Na bojišče je že prišel velik del 21.
oklepne divizije, tja so je pa tudi pomikala 164.
pohotna divizija, ki se je umaknila s črte. S temi
in drugimi silami, vzetimi iz Marethske črte, smo
prišli bili položaju na južnem odseku kos, po-
tem smo ga pa gladko obvladovali. Ko je zaradi
splošnega vojaškega položaja prva italijanska ar-
mada dobila zapoved za umik, je poveljnik pred-
lagal, naj bi najprej končali bitko, ki je potekala,

in o kateri se mu je zdelo, da bi se lahko izcimila
koristno. Ker je pa dobil še enkrat zapoved za
takojšen umik, je prva armada mogla srečno iz-
peljati težavni premik in zaradi poprejšnjih ukre-
pov naravnost čudovito natančno.

Treba se je bilo takoj upreti napadu sovra-
znika, ki je meril na El-Hamo in je bil negotov
ter osupel zaradi neznatnega uspeha, ki mu ga je
prinesla poprejšnja bitka na Marethski črti. Zato
angleške čete niso mogle uspešno ovirati izpraz-
nitve 31. marca je ta premik bil končan, ko so
zadnje straže prišle čez Akarit po kratkem postan-
ku na črto El-Hama - Gabes. Nasprotnik si je la-
hko zapisal v dobro skromno ozemeljsko pridobitev
ter zajetje nekaj tisočev mož, ki jih je dobil z
orožjem v roki in ko so postrelili zadnji naboj.
VIII. armada, ki jo je Anglija 34 mesecev krmila
z ljudmi, topovi, vozili in z vsem mogočim bla-
gom, je na Marethski črti in pri naslednjem pre-
miku doživela kriče poraz, ki ga ni prikrival niti
angleški ministrski predsednik.

Churchillovo razočaranje

Angleški ministrski predsednik je takrat iz-
rečno izjavil »Times«-ovemu dopisniku: »Rommel
ne bo odsekan, ker je večina njegovih čet že pre-
korčila ožino pri Gabesu. Treba je opustiti upa-
nje na zajetje glavne sovražnih sil. Vse, kar je
bilo mogoče storiti, je uničenje utrjenih postojank
majhnega pomena. Mislim, da je ta položaj na-
stal zaradi izgub osme armade pri Rommelovem
protinapadu v preteklem tednu. Vse to nas zelo
razočara, toda tudi možnosti ameriških čet, ki bi
mogle izvesti glavni napad na sovražni bok, niso
bile mnogo boljše od naših.

Po tem kratkem obračunu o nastopu, ki je v
čas in slavo četam in poveljnikom prve armade,
je prav, podati pregled bistvenih elementov, ki
so pripomogli nespornemu uspehu našega orožja.

Ko so se okoli 15. februarja poslednje naše
zadnje straže umaknile za Marethsko črto, se je
končalo angleško zasledovanje, ki se je bilo za-
čelo pri Alameinu in ki se je vlečlo nad 2500 km
daleč. Naše čete so bile nasprotniku povsod kos in
so svoje napade zgostile v najodličnejših trenutkih
te gigantske epopeje ter so napisale v zgodovini
stran, ki jo bodo pomnili še bodoči rodovi.

Obnova

Toda nesparetno bi bilo prikrivati, da to
ogromno in mesece trajajoče delo ni globoko učinko-
valo ne le na tvarno, temveč tudi na moralno pla-
t naše vojne sile. Poveljstvo prve armade je že
ob začetku to jasno in razločno vedelo. Vsi so z
največjo silo začeli živo delovati za tvarno in mo-
ralno obnovo. Ni o teh ukrepih moči na široko
razpravljati, dovolj bo omeniti, da so največje po-
zornosti posvečali okrepitvi tistih enic, ki so
bile 36 mesecev nepretrgoma v koloniji ter so
zaradi prestanih težav in potrtosti pomenile prej
slabost kakor silo.

Številne oddelke so izpopolnili z ljudmi in
orožjem, nekatere razpustili, druge obnovili,
zamenjali tudi višje poveljnike, ki so se sicer
v preteklosti izkazali, pa se je zdaj zdelo, da
telesno in duševno ne bodo kos novim, še huj-
šim preskušnjam. Z vsemi sredstvi so zblizevali
poveljstva in čete ter izboljševali tvarni po-
ložaj vojakov. Odločno so obnovili in preuredili
preskrbo ter dali poveljstvom velikih enic vse
taktične, organizacijske in preskrbovalne pravice,
ki so se bile zaradi različnih poveljstvenih
načinov izgubile. Vojaki in častniki so sami za-
pazili, da se po slavnih, toda žalostnih dogod-
kih začnejo novo obdobje, v katero lahko zre-
mo, če že ne s prepričanjem o zanesljivi zmagi,
pa zadržno z mirnim zaupanjem.

Nove postojanke

Postojanke, ki jih je dobila prva armada,
slove po krivici kot »puščavska Maginotjeva
črta«. V bistvu pa je to črta sestavljala 30 bun-
kerjev ter dobre gorske postojanke, ki pa niso
nepremagljiva ovira za oklepne sile. Grška
cestna mreža, ki sicer daje možnosti za proti-
napad, ima to pomanjkljivost, da se vsa steka
na predel pri Gabesu. Ta predel predstavlja
ožino, ki bi njena izguba po zlomu Marethske
črte ogrozila vso tamkajšnjo obrambo. Vsa ta
dejstva in pa bojna črta, ki ji skromne sile
prve armade niso mogle biti kos, bi bila nare-
kovala, naj se odločimo za postojanke, ki leže
bolj zadaj (Akarit), če bi bile te o pravem času
utrojene, bi bile nedvomno nudile ugodnejše po-
gojke za obrambo.

Armado poveljstvo se je pač moralo ravnati
po dejanskem položaju, ker ni bilo ne
sredstev ne časa za ureditev novih obrambnih
črt drugod. Upoštevalo je dobre in slabe strani

te črte, jo skušalo zavarovati v globino in jo
zavarovati pred nasprotnikom. V skladu z dom-
nevnim razvojem nasprotnikovega nastopa, ki
ga je od srede februarja bilo mogoče presojati
po stvarnih podatkih, je zasedlo in utrdilo gor-
sko verigo, ki se spušča proti ožini. Ta naj bi
zadržala prvi nasprotnikov napad. Po vsem ob-
režnem predelu so ojačili utrdbे z žičnimi ovi-
rami in minskimi predeli. Za obrambo jugoza-
hodnega odseka so zbrali in ojačili saharške od-
delke, kolikor se je dalo.

Posebna skrb je bila posvečena razporeditvi
in uporabi topništva, ki naj bi zaradi svojih
ugodnih postojank in najboljših opazovalnic bil
eden izmed temeljev našega odpora. Ker pa so
topovi imeli manjši doseg in je bilo manj topov
in manj streliva v primeri z nasprotnikovim to-
pništvom, je bilo treba osredotočiti ogenj na važne
cilje in streljanje odmerjati v skladu z nevarno-
stjo posameznega cilja. Ta načrt za streljanje je
bil izdelan do zadnjih podrobnosti in je s točnimi
zadeki, silovitostjo in udarnostjo pomenil očitno,
če ne bistveno oviro za nasprotnikovo napredo-
vanje. Zaradi preroditve tvarnih in moralnih sil
je bilo treba spremeniti nekatere bojne načine na-
še pehote. Ti načini so bili teoretično izdelani, pa
so v pušavski vojni zaradi ritma boja, ki so ga
narekovali tanki, protitankovsko orožje, topništvo
in letalstvo, počasi zbledeli. Pehota, ki je zaradi
dolgotrajnega obrambnega bojevanja ohromela, ni
nič več upirajala protinapadov. Da bi pa zama-
šili to vrzel in da bi vojakom vili novega živ-
ljenja in zaupanja, je poveljstvo posebno skrbno
izbralo vsako sredstvo: od vzpodbudanja do tek-
movanja, od pritiska do nagrad. Od prvih stikov z
nasprotnikom se je pokazalo, da so pešaki, skva-
dristi in drugi oddelki odgovarjali s protinapadi
v skladu z močjo nasprotnikovega napada, kajti
pozabiti ne smemo, da je moral sovražnik napad
izvesti prvenstveno s pehoto, zakaj neizpodbitno
pravilo je, da velike oklepne sile ne morejo (si-
cer bi bile takoj uničene) napasti dobro utrjenih
obrambnih postojank, ako poprej pehota, topni-
štvo, tanki in letala niso naredila razpoke, ki je
potrebna za njihov vdor. Sredi marca je naša
obramba, čeprav še ni dosegla zaželenih višine,
vseeno že kazala nekatere prednosti. Zjale so se
obširne praznine, toda armada, prerajena po slav-
nih junakih, ki so bili pri Alameinu, v Sirtiki in
Gebelju, ojačena z novimi ljudmi, ki se je v njih
pretakala kri starih veteranov, je imela sedaj svoj
slog, imela eno dušo, ki je sprejela bitko trdno
odločena, da bo trpela tudi vse skrajne posledice
na postojankah, ki so bile zaupane našim vojakom.

Čas pritiska

Sredi februarja so se angleške predstraže, ki
so zastoj in obilno zasledovale naše čete od
Tripolisa do Mareth, prikazale pred našimi po-
stojankami in začele z manj obsežnimi nastopi.
Ti so imeli za cilj ugotoviti trdnost in obseg naših
črt. Od tega trenutka so nasprotnikove sile v na-
črtnem napredovanju prihajale čez libijsko mejo
in se razvrščale vzdolž in severno od ceste Me-
denine - Mareth in se zavarovale med to cesto in
hribi. Manjši pehotni oddelki so tipali po naši
prednji črti tudi na grebenu pri Gebel Ksourju.
Medtem pa so se prikazovali prvi nasprotnikovi
oddelki, ki so imeli nalogo raztegniti in utrditi
oporizna globlje v puščavi, pri Ksar Khilane, za-
radi preskrbovanja kolone, ki naj bi o pravem ča-
su prišla od Tebakaga in Melaba. Jasno je, da se
je nasprotnik takoj v začetku polastil obrežnega
predela, ki je bil zaupan tridesetemu armad-
nemu zboru, pod čigar nadzorstvom sta bili sko-
raj dve tretjini VIII. armade: 50., 51., in 2. novo-
zelandška pehotna divizija, 1. in 7. oklepna divi-
zija, čete armadnega zbora in armade, sestavljene
prvenstveno iz 3 motoriziranih brigad (1., 3.,
24.), gardne brigade, pridružene 7. oklepni divi-
ziji, polkov topništva majhne in srednje mere,
ter manjše skupine Indijcev iz 4. divizije. Konec
prve tretjine marca je 30. armadni zbor končal z
razvrščanjem, zdi se pa, da v celoti še ni bila
urejena preskrba teh enot, čeprav je zaledje po
ponovnem odprtju pristanišča v Tripolisu naglo
delovalo. Zelo počasno pa je bilo napredovanje
nasprotnika proti Ksarju, proti našim južnim po-
stojankam. Končno sta se tam zbrali dve de-
gaullistični brigadi in srednje močno grško za-
stopstvo s podporo 4. lahke brigade.

Prva armada se bori do skrajnosti

Čas pa je pritiskal tudi na 10. armadni zbor.
Ogledniška letala so 13. marca ugotovila močan
promet na cestah ev. od Gebela, v Tripolitani in
in pri Poiratu Ksarju. 16. marca na predvečer
napada 30. armadnega zbora ni bilo več nobene-
ga dvoma, da neka oklepna divizija (10.) dero
proti podnožju Pir Amirja, 40 km zahodnje od
Foum Tahouina, in se usmerja proti našim
južnim oddelkom, od katerih je bila oddaljena
kakih pet dnevni pohodov. Nasprotnik je upal,
da bo s to nenadno grožnjo na odseku, ki je bil
za naše čete zelo kočljiv, pritegnil vsaj del naših
rezerv, da bi s tem olajšal prvotni napadalni
silam 30. armadnega zbora nalogo rušenja na od-
seku, ki so ga Angleži smatrali za odločilnega:
na obrežju.

Znano je in vredno ponovnega poudarka, da
bi bilo preveč drago, ako bi podeljevali sovra-
znika, kajti 8. armada predstavlja najmodernejšo
in najboljše oskrbljeno vojaško silo, kar jih je
bilo mogoče srečati na različnih popriških se-
danje svetovne vojne. Pehota, ki jo Anglija črpa
iz Srednjega Vzhoda, je odlična po telesni od-
pornosti ter po bojnem duhu, njena oborožitev in

(Nadaljevanje na 2. strani)

Maršal Antonescu na obisku pri Hitlerju

Romunija bo nadaljevala borbo ob strani osi

Hitlerjev glavni stan, 15. aprila. AS. Hitler je
sprejel 12. aprila romunskega državnega pogla-
varja maršala Antonescu, ki se je nekaj dni mu-
dil tam na obisku.

Pri posvetitvi, ki sta se jih udeležila tudi nem-
ški zunanji minister von Ribbentrop in feldmar-
šal Keitel so obravnavali splošen politični po-
ložaj in vprašanja o skupni borbi proti boljševizmu
ter z njim združenemu angleško-ameriškem bo-
gataštvu. Posvetovanja so potekala v duhu nemško
romunskega prijateljstva in nespremenjenega brat-
stva v orožju, ki veže narode trojne zveze.

Hitler in voditelj Romunije sta potrdila ne-
omajni sklep, odločno nadaljevati vojno proti
sovražnikom Evrope do zmage brez kakšnega
barantanja in sicer tako, da se vprežejo v to vse
sile. Romunski narod se bo boril ob boku držav
osi do končne zmage, da zagotovi s tem svojim
zgodovinskimi prispevkom za evropsko neodvisnost
bodočemu romunskemu narodu.

Maršala Antonescu so spremljali na tej nje-
govi poti predsednik vojne pisarne maršal Davi-
descu in romunski generalstabi častniki. Na se-
stanku sta bila navzoča tudi nemški pooblaščen
minister v Bukarešti ter nemški general Hansen.

Bukarešta, 15. aprila. AS. Tukajšnji listi na
vidnih mestih objavljajo poročilo o Antonescovem
sestanku s Hitlerjem in izražajo nezmisljivo vero
Romunije, korakati in se boriti na strani osnih sil
do končne zmage. Listi naglašajo, da iz poročila
ne izhaja le popolna kontinuiteta romunske poli-
like, marveč tudi tesna povezanost pri pogovorih
med Antonescom in Hitlerjem, ki so sledili se-
stanku med Mussolinijem in Hitlerjem. Maršal
Antonescu se je včeraj vrnil v Bukarešto z oseb-
nim Hitlerjevim letalom in je takoj predsedoval
zborovanju ministrov, generalov in častnikov glav-
nega stana.

Berlin, 15. aprila. AS. Tukajšnji listi objavljajo
kratke komentarje o Antonescovem obisku v Hi-
tlerjevem glavnem stanu, naglašajoč trdne in pri-

jateljsko odnosa med Nemčijo in Romunijo, ki
vodi skupno obrambno borbo proti sovražniku,
ki ogroža njune meje. »Völkischer Beobachter« in
»Börsen Zeitung« poudarjata ob tej priložnosti po-
polno slogotno med osnimi silami ter njeniimi zvesti-
mi zavezniki v nasprotju s tem, kar se dogaja v
sovražnem taboru, kjer pride vsak dan do novih
nesoglasij, ki ne škodujejo le njihovemu zavezni-
štvu, marveč tudi njihovim vojnim načrtom samim.

Nov hrvatski poslanik v Rimu

Zagreb, 15. aprila. AS. Odpoklican je bil
hrvatski poslanik v Rimu Perić. Za njegovega
namestnika je določen sedanji hrvatski potra-
jni minister dr. Ante Nikšić.

Nove priprave na vzhodu

Berlin, 15. aprila. AS. Kratko poročilo iz
vzhodnega bojišča pravi, da se je po štirih
sončnih dneh zahodno od Rostova in Vorosilov-
grada blato posušilo, kar je omogočilo delova-
nje motoriziranih čet, ki so morale prej kake
štiri tedne počivati. Poročilo nadalje pravi, da
je letalstvo obnovilo velike napade na zbirali-
šča sovjetskih čet. Zadnje čase so bili namreč
napadi nemškega letalstva naperjeni samo na
letališče, železniške proge in železniške posta-
je in sicer zato, da Sovjeti ne bi mogli doka-
zati v neposredno zaledje pri Doncu novih čet;
tako so morale braniti te postojanke le krajev-
ne posadke in če se lahko tako reče, predvsem
blato in voda narasle reke.

Dejstvo, da so začeli Sovjeti spravljati zno-
va velike pehotne množice proti bojišču, še ne
pomeni, da pripravljajo novo ofenzivo. Verjet-
no je, da pričakujejo velik nemški napad. Naj

bo že tako ali tako, eno je gotovo: na tem bo-
jišču bodo oživele boji.

Tudi drugi znaki potrjujejo tak sklep.
Tako so sovjetski topovi na nasprotni Dončevi
obali začeli predčerašnjim zgodaj zjutraj
močno bombardiranje nemške postojanke na
drugi strani, kakor da bi pripravljali ofenzivo
ali kakor da bi hoteli motiti Nemce pri njih-
vih pripravah za ofenzivo.

Na drugih odsekih, to je od Harkova proti
severu vlada še vedno odjuga. Na teh odsekih
torej še nekaj tednov ni pričakovati večjih do-
godkov. Dolejšje se je odločala usoda vojne v
Rusiji vedno na skrajnem desnem krilu nem-
ške razvrstitve, to je na južnem odseku. Zato
je zelo verjetno, da bo tudi letos prišlo do važ-
nih dogodkov na bojišču, segajočem od Kav-
kaza pa do Harkova.

Bitka na Marethski črti

(Nadaljevanje s 1. strani)

oprema je prvovrstna in boljša kakor oprema katere koli druge pehote sveta. Nihče danes ne razpolaga s takšno oborožitvijo, tako močnim protitankovskimi topovi, tako številnimi in gibljivimi, kakor jih ima britanska pehota. Angleško topništvo ima na razpolago v obilnem številu silajen top 87,6 mm, ki mu je kos le nemški 88 milimetarski, dalje ima sijajne topove mere 114 in 152, mnogo oklepni ogledniški oddelki vsake vrste in nagle radijske in telefonske zveze. Angleške oklepne sile so po kakovosti svojega materiala, po opremljenosti in orožju najboljše oklepne sile modernih vojsk. Kar se tiče zvezne službe, kar igra v sodobni vojski važno vlogo, je 8. armada med prvimi. V vsaki strokovni panogi je bilo vse odlično: tehnično izurjeno in pripravljeno, da izpolni sleherno tehnično in taktično nalogo. Generali in načelniki glavnih stanov so bili preizkušeni in izbrani z vso strogostjo na bojišču. Niso bili zmešani po zapletenih teorijah, ki so nastale v zaprtih sobah daleč stran od resničnih bojnih terišč.

Poveljujočim generalom je v skladu z odgovornostjo podeljena tudi odgovarjajoča prostost pri uporabi sredstev, ki so jim dodeljena.

Za označbo položaja 8. armade, ki je imela na razpolago na desetisoče vozil in je imela ob sebi veliko mornarico in letalstvo, ni treba izgubljati besedi. Sodelovanje med angleškim letalstvom in kopenskimi silami lahko služi vsakomur kot najvišji vzgled. Sloni pa na obični zvezni sredstev in letal, na praktičnosti načinov, ki so se izluščili v 34 mesecih dejanskega sodelovanja in iz požrtvovalnega duha pri letalskem osebu, ki se ne boji bojev v prvih črtah in ki imajo enotno poveljstvo in železno disciplino.

Kakor pri El Alameinu

Nasprotnikov maneverski načrt je imel cilj, da bi se ponovil nastop, ki se je bil odlično izkazal pri Alameinu. Tudi tukaj naj bi 8. armada izvedla dva napada: prvega na obsežnem predelu, vzporedno pa drugega na južnem puščavskem delu. Načrt se zdi logičen spriči sledečih dejstev: Angležem je bilo po točnih in natančnih podatkih degaustističnih častnikov iz Tunizije znano, da Marethska črta ne predstavlja strahotne ovire za sredstva britanske armade. Predretje črte bi torej iz prej navedenega razloga imelo hude posledice za naše čete, ki so bile razvrščene vzdolž vse črte prav do središča pušave, izguba Gabeske ožine pa bi odprla svobodno pot angleškim oklepni divizijam, in sicer po načelnih globinskih prodorov, ki so prinesli tudi polom pri Alameinu, in bi istočasni napad na naš južni odsek ne le resno ogrožal sile, ki so bile tam razmeščene, pač pa bi imel namen raztrgati na koncu fronte tudi naše borbne gibljive rezerve.

Bridko razočaranje za Montgomeryja

Po drugi strani je moral nasprotnik misliti, da bo po 2500 km dolgem umiku naših čet, ki so prevzele obrambo Marethske črte in se znašle v težkem položaju, ki je bil za vsakogar jasan, da bo naletel na medel odpor. Toda prav to je moral nasprotnik doživeti trpko presečenost. Ko so sile generala Montgomeryja po šestih dneh silovitega boja, ko so grmade angleških trupel obležale pred našimi postojankami in so bile uničene prvovrstne čete in ko je šlo v nič na stotine topovskih strel in pol milijona letalskih bomb, nametanih na vse črte in v vse zaledje, pa so videli, da je bilo vse zaman in so bili prevarani v svojem pričakovanju, so Angleži odnehali s to »peklenško« ofenzivo na črto Mareth in se umaknili, da bi našli boljši izhod in rešitev in sicer na zahodnem krilu naše razporeditve. Tako je po poveljstvo 20. marca zvečer odnehalo in ugotovilo, da se Marethska črta ne da prebiti in zato je sprejelo predlog generala Freyberga, poveljnika druge novozelandske divizije, da je treba vreči velike sile na jugozahodni odsek. To je bila rešitev, ki ni bila brez izrednih posledic. Zato so morali vreči v premik prvo oklepno divizijo in drugo novozelandsko divizijo s 24. motorizirano brigado. To je bila močnaka množica 12 motoriziranih bataljonov, šest oklepnih bataljonov, 150 topov. To je bila torej sila, ki je prispela do ožine Mbaga.

Junaštvo divizije »Centauro«

Bila je res največja nesreča, da armada ni imela na razpolago močnih letalskih skupin, ki bi tolkle nasprotnikove sile, jih razkropile ter jim vzele voljo do borbe. Toda tudi brez letalske opore je armadno poveljstvo imelo priložnost, da bi silam Montgomeryja prizadelo hud udarec na odseku pri El Hammu, kamor so Angleži nakopili vse svoje oklepne sile ter oddelke, ki so jih lahko že pripeljali iz Marethske črte. Armadni poveljniki so predlagali, da bi se spustili v boj, toda vrhovno poveljstvo predlogov ni moglo sprejeti, marveč je zaradi resnega položaja v zahodnem tunizijskem odseku moralo ukazati nadaljnji umik. Angleški načrt namreč ni obsegal samo 8. armade, temveč tudi 5. armado, ki je že 16. marca začela silno napadati na prelazu Halfaia med Gebel Asokerom in Gebel Bu Serra, pri El Guettarju med Gebel Bertou in Gebel Orbadi ter na odseku Senid-Maknassy. Najhuje so pritiskali pri El Guettarju, da bi prišli za hrbet prvi armadi, ki se je bojevala na odseku El Hamma-Mareth. Treba je poudariti, da je mnogo pripomogla hrabra italijanska divizija »Centauro« pod poveljstvom sijajnega in kar moč srčnega vojskega generala Calvija Conte di Bergola, da se Alexandrov veliki načrt ni posrečil. 12 dni se je boril z omejenimi sredstvi na postojankah pri El Guettarju proti mnogo močnejšemu nasprotniku, tako da že samo ta borba predstavlja popolno vojaško epopejo zase.

Iz vsega povedanega bo potek bojev zdaj jasan. Zato bo dovolj navesti nekaj značilnih podrobnosti, ki bodo dokazale, kako so se bojevale italijanske enote, ki prihajajo iz tega spopada ovenčane s slavo močnih borcev.

R. A. F. na delu

Tokrat ni v začetku angleške ofenzive nastopilo angleško letalstvo s tolikšno silo kakor v preteklosti. Težko je reči, ali so letala zadrževali za huje trenutke, ali bi bitka prišla do vrhunca, kakor se je pozneje res izkazalo, ali da ne bi z letalskim nastopom razodeli svojih ofenzivnih namenov. Naj bo kakor koli, gotovo je, da so bile italijanske čete v Marethski črti na napad pripravljene, kakor je dokazalo tudi poročilo 1. armade dne 16. marca.

Odgovor naših čet in našega topništva je bil bliskovit. Gardna brigada je bila pregažena, le severneje so je angleški 21. diviziji zaradi ugodnega ozemlja posrečilo zasestinašo prednjo po-

stojanko, seveda za ceno krvavih žrtev. V noči na 18. marec je nasprotnik naperil nove napade na divizijo mladih fašistov, bersaljerov in črni sraje, ki se je borila z nezlomljivim ognjem: vdor nasprotnika je bil začen. Krvave izgube sta imeli obe strani. Britanski ujetniki so povedali, da je bil odgovor našega topništva silen in je bilo nemogoče priti čez minska polja navzle posebnemu letalu vrste »škorpijon« za proženje min. Po bitki so pravili, da je bila popolnoma zmožna angleška propaganda, češ da je duh italijanskih čet že upadel. To je bilo nepričakovano dejstvo, ki ga je moči zaslediti ne le v Montgomeryjevih oddelkih, temveč tudi v razlagah londonskega radia. To je bila krinka, pod katero so Angleži skрили svoje neuspehe.

18. in 19. se je bitka malce podela. Nasprotnik je v bitko privlekel novo divizijo, in sicer 50. s podporo 23. oklepne brigade. Z dovozom svežih sil je upal z zadnjimi napori predreti Marethsko črto, da bi odprl pot oklepni diviziji, ki jih je sicer zmerno in v omejenem obsegu uporabljal, ter motoriziranim divizijam in topništvu. V noči na 20. marec je prišlo do novega silnega napada na odsek divizije mladih fašistov, dočim so ostale nasprotnikove sile pritiskale na vsem odseku našega 20. armadnega zbora, ki je doslej nastopal le v omejenem obsegu. Nasprotnik je vstopil v boj z vsemi svojimi letali. Ni ga bilo kosca bojišča, kamor ne bi bila padla bomba. In tu se borba za črto Mareth razpleta v tisoč manjših epizod. Slehernemu nasprotnikovemu napadu je odgovoril naš nov protinapad, izgube so bile na obeh straneh velike, mrtvi in ranjeni so pokrivali zemljo. Z enako silo se je napad nadaljeval v noči na 21. aprila: bersaljeri, prostovoljci, mladi fašisti in Nemci iz polka »Menton« so imeli prav tolikšne izgube, kakor so bile prizadete nasprotniku, kateremu se je po šestih dneh napadov posrečilo napasti naše obrambne postojanke na bojišču, dolgem 2 km in v globino 1,5 km.

Bliskovit protinapad

21. marca se je 20. armadnemu zboru pridružila 15. nemška oklepna divizija, da bi s črtami mladih fašistov, ki so sijajno držali preostale postojanke, po kar se da silni topniški podpori prešla v protinapad. Ta protinapad, od katerega je bila odviena usoda bitke za Marethsko črto, se je razvil 22. in 23. marca. Prav tedaj se je nasprotnik trudil, da bi spravil skozi ozek prehod, ki ga je osvojila 50. angleška divizija, večje številu oklepnikov. Toda italijansko topništvo in pol nemških oklepniških posadk ter italijanskih bojevnikov sta prekosila sovražnika, ki se je bojeval — to je treba priznati — z vso zagrizenostjo. 22. marca zvečer je bil sovražnik potolčen in na italijanskih postojankah se je obdržala le še kaka manjša angleška skupina, ki se je obupno upirala. Churchill je v spodnji zbornici sam posvaril angleško ljudstvo, naj se ne vda pre zgodnjemu veselju, ker je nemški protinapad uničil mostiče, ki si ga je VIII. armada za ceno velikih izgub priborila. Težične bojeve se je preneslo na črto med Merlabom in Tebagu. Nato so v noči na 22. marca angleške oklepne predstraže vdrle na nekaterih točkah blizu Gebilija in italijanske čete so se morale nekoliko umakniti, da jim ne bi sovražnik prišel za hrbet. Toda položaj je bil zadovoljiv tudi na tem odseku, kamor sta prišli še 21. nemška oklepna divizija ter 164. nemška divizija, ki je svoje gorske postojanke prepustila diviziji »Pistolac«. Ta pa je svoj odsek odstopila manjši skupini »Speziec«.

22. marca je protinapad 21. oklepne divizije nasprotnika ustavil. Potem sta prihiteli še 164. divizija in 125. pehotni polk »Speziec«. Vse te sile so sestavljale bojno skupino »Liebensteine«, ki naj bi najprej zajele angleški napad, potem pa z okrepitvami z obalnega odseka prešla v protinapad. Pripeljali so še druge čete iz Marethske črte, kjer je nasprotnik izgubil vso napadalno moč. Nato je italijansko poveljstvo predlagalo, naj bi skupne sile napadle na odseku pri El-Hammu, toda zaradi jasnih razlogov, ki so bili navedeni, je obveljalo povelje za predvideni umik. Tedaj so v noči 27. marca močne angleške oklepne sile dosegle nekaj uspehov na odseku 164. divizije bojne skupine »Liebensteine« ter te uspehe gladke izkoristili. Toda pri El-Hammu so bile gladi ustavljene, ker so se morale ogniti italijanskemu protinapadu proti angleškemu desnemu krilu. Pod trdno zaščito desnega krila in prednjih postojank Marethske črte se je 28. marca zjutraj celotna italijanska prva armada v treh obdobjih premestila na bojno črto Akarit in deloma na črto Gabel-El-Hamma. Bilo je treba utrditi bojno črto pri Akaritu; da pa ne bi sovražnik s premočnimi silami navalil na slabotno črto Gabel-El-Hamma, se je armadno poveljstvo odločilo pustiti tamkaj motorno edinico skupine »Liebensteine«, 90. divizijo, 15. oklepno divizijo ter 125. polk »Speziec«.

Umik na nove postojanke

28. marca zvečer so bile te enote izpostavljene silovitemu napadu angleških oklepnikov, ki so jih skušali pogaziti. Zaradi te grožnje in spričo dejstva, da je utrjevanje bojne črte pri Akaritu potekalo v popolnem redu, je armadno poveljstvo tem silam ukazalo, naj se počasi umakne proti utrdbam, toda naj pri umiku zaposluje sovražne enote. Tudi ti težki premiki so potekali prav srečno. Nasprotnik je sam po tajnem radijskem poročilu priznal, da je spet zamudil ugodno priliko. Tudi nasprotni tisk in radio sta morala povedati, da je Rommel imeniten borec in mojster za premikanje svojih čet. Za zdaj bi še bilo prerano sklepati o dogodkih, ki se vrstijo z vrtoglavo naglico. Toda ena stvar je docela gotova: prva armada, ki se je prebujala k novemu življenju, je v teh bojih pokazala vse svoje najboljše telesne, nprave in duhovne sile. Naj je še tako okrnjena v moštvu in orožju, prva armada gre nasproti novim dogodkom z neomajno vero in trdno odločenostjo, da se bo žrtvovala do skrajnosti.

GOSPODARSTVO

Snia Viscosa. Iz poslovnega poročila te največje italijanske družbe za izdelovanje umetnih tekstilnih vlaken za lansko leto je posneti, da je znašal čisti dobiček 125,8 (1941 127,3) milij. lir in da bo znašala dividenda zopet 33 lir na delnico imenske vrednosti 300 lir. Družba je lani dala 5 milij. lir za gradbo delavskih hišic v poseben sklad, ki je dosegel že 60 milij. lir. Iz sredstev tega sklada je bilo mogoče do konca leta 1942 zgraditi 40 delavskih hišic, do konca junija pa se bodo delavci lahko vselili v nadaljnjih 44 hišice. Poslovno poročilo posebej poudarja razvoj podjetja Torviscosa v Benetici, ki izdeluje celulozo iz bčevja.

Železobetonske ladje za Bolgarijo. Bolgarija namerava za plovbo na Črnem morju zgraditi železobetonske ladje. V ta namen bo država prispevala ladjedelnice posebne premije. Večji del surovin za to izdelovanje pa bo morala Bolgarija uvoziti iz inozemstva.

Obisk Zveznega tajnika v Kočevju

Ustanovitev prvega Pokrajinskega ženskega fašija

Ljubljana, 15. aprila.

Tiskovni urad Zveze fašijev poroča:

V torek zjutraj, 13. t. m., je Zvezni tajnik obiskal Kočevje. Hotel se je od blizu prepričati o delu fašija in okrožnega nadzorstva. Spremljali so ga Zvezni podtajnik, podpoveljnik GILL-a, zaupnica Zenskih fašijev in zaupnica odseka kmečkih gospodinj.

Inspekcijska potovanja Zveznega tajnika po Pokrajini si bodo sledila drugo drugemu. Tako bo prebivalstvo čutilo delovanje in zanimanje Stranke na vseh odsekih njegovega življenja v tej pokrajini, ki je še pred dvema letoma poznalo fašizem tako, kakor mu ga je s slabim namenom slikala v temnih barvah protifašijanska propaganda beograjske vlade. Neposredni stik najvišjega Strankinega Hierarha s prebivalstvom bo dal nedvomno le dobre rezultate. Toliko bolj, če pomislimo na resnično misijonarsko delo, ki ga opravljajo fašiji tudi v najbolj oddaljenih krajih, med katerimi so nekateri čutili komunistična barbarstva in so znali napraviti iz partizanskega banditstva nujne zaključke tudi glede na nekatere utopične zamisli, s katerimi skušajo moskovski sateliti zakrinkati svoje sramotno delovanje.

Na postaji v Kočevju so Zveznega tajnika in druge Hierarhe sprejeli General poveljnik hrabre divizije, okrožni nadzornik in Tajnik fašija. V spremstvu zastopnikov krajevnih oblasti so se gostje podali na vojno pokopališče, da bi počastili spomin tistih, ki so slavno padli v protikomunističnih gverilskih bojih.

Majhen kos obzidanega prostora izven mesta sprejema zadnje ostanke hrabrih tovarišev, ki so padli v izpolnjevanju svojih vojaških dolžnosti. Majhni grobovi se vrstijo drug poleg drugega. Označuje jih samo grobo izdelan majhen križ in lesena ploščica, ki nosi ime padlega. Vsako ime vzbudi v tovariših doleten spomin in gotovo bodo šli od časa do časa počastiti hrabro dejanje zavredno žrtev za ljubljeno domovino, enega padlega več za veličino Italije. Sredi majhnega pokopališča straži visok lesen križ s svojim svetim simbolom nad nemilim spominom tistega, ki zna umreti za domovino.

Predstavnik oblasti je sprejel General poveljnik pehote divizije, v notranjosti pokopališča pa je opravljala službo častna četa in oddelke fašistov s praporom borbenega fašija. Zvezni tajnik in predstavniki civilnih ter vojaških oblasti so počastili slavno padle in Hierarh je v znaku tesne duhovne skupnosti Stranke z Vojsko položil venec.

S pokopališča so gostje odšli v vojaško bolnišnico, kjer jih je pričakoval upravljajoči častnik. Med obiskom v bolnišnici sta se Zvezni tajnik in General Giardina ustavila pri vsaki postelji, na kateri je ležal hraber ranjeni ali bolni borec. Obisk Hierarha in Strankina darila, ki jih je prinesel s seboj, so še enkrat pokazali hrabrim bolnikom bratovsko ljubezen, ki vlada danes bolj kot kdaj v duši vsakega Italijana do svojih borcev.

Na vsakega bolnika je bilo naslovljeno vprašanje in vsak je povedal vedno nekaj novega. Nekateri so se spominjali dogodkov, v katerih so bili ranjeni, nekateri so povedali, da so ranjeni na oddaljeni Siciliji ali pa v Abrucih, drugi pa so končno odgovarjali, da predstavlja fotografija, postavljena zraven njihove postelje, sliko žene in otroka, ki sta tedaj nedvomno drhte pričakovala obvestil o njegovem zdravljenju. Pred odhodom iz bolnišnice je Zvezni tajnik razdelil med junake ranjence vsoto denarja za najnujnejše potrebe.

Nato so gostje in zastopniki krajevnih oblasti obiskali Dopolavoro Oboroženih Sil. Obiskovalci so se ustavili v dvorani, Zvezni tajnik

pa se je zanimal za delovanje in je dal smernice za obsežnejše delo na nekaterih področjih. GILL je pričakoval Zveznega tajnika s svojimi člani na majhnem trgu izven mesta. Navzočih je bilo okoli 850 organizirancev, velika večina v uniformah. Ob pribodu obiskovalcev so pokazali svojo vojaško pripravljenost tako, da so takoj izpolnjevali povelja svojih učiteljev. Poleg otrok so stale tudi družine nekaterih in s svojo navzočnostjo dokazovale svojo hvalažnost režimu, ki vzgaja mladino po načelih higijene in zahtevah rasnega zdravlja. Zvezni tajnik je pregledal oddelke in z očitnim zadovoljstvom poslušal petje GILL-ove himne.

Ustanovitev Zenskega Fašija

Od tam so odšli gostje in zastopniki krajevnih oblasti v prostore Fašija, kjer so jih pričakovali kočevski fašisti. Po hitrem pregledu prostorov, ki so poleg urada, je Zvezni tajnik otvoril v navzočnosti fašistov, zbranih v največji dvorani, kočevski ženski fašiji, prvo skupino fašistik, ki se je osnovala v Pokrajini.

Zvezni tajnik je izvršil ustanovitev izgovarjač besede vere. »Ustanovitev tega ženskega Fašija, prvega, ki se je oblikoval v Pokrajini, in kateremu bodo sledili drugi, je rekel, pomeni priznanje misijonarske vere fašistov v prvi črti, ki tudi tukaj v Kočevju doprinašajo polno mero tistega, kar lahko vera doprinaša za dejanja. Slediti prebivalstvu v njegovih potrebah, biti borec blizu z udarnim in bratsko naklonjenim srcem, lajšati bolečine, biti vzor, je naloga fašistov v prvi črti in med njimi italijanskih žen, ki so »žudovite po svoji disciplini in državljskih krepostih.«

Za Zveznim tajnikom je spregovorila pokrajinska zaupnica Zenskih fašijev, ki je v svojem govoru dala tovarišici Timpano, zaupnici Zenskega Fašija v Kočevju, smernice za delo, ki ga je treba opraviti. To delo je namenjeno v največji meri borec in njihovim družinam. Besede tovarišice De Vecchi, posebno tiste, ki so se nanašale na delo, ki ga je treba opraviti za družine borcev, so globoko ganile vse navzoče. Tista, ki jih je govorila, je bila mati, ki jo je prizadela ponosna bolečina izgube sina v Afriki, sina, ki je izpolnjeval vojaške dolžnosti. Bile so to rimske besede in vredne časa in Mussolinijevega duha.

Pokrajinska zaupnica Zenskih fašijev je ostala v prostorih in sprejemala kmečke gospodinjice ter poslušala njihove želje. Zvezni tajnik in zastopniki oblasti pa so odšli na divizijsko poveljstvo, kjer je v uradu Generala poveljnika Zvezni tajnik izrekel prisrčne in bratske pozdrave fašistov Zveze v prvi črti hrabrim borec slavno divizije. Odgovoril mu je General Giardini ter mu vrnil pozdrav, zagotavljajoč ga, da so fašisti kočevskega okrožja popolnoma verni njim zaupani nalogi in da njihovo tovarštvo do vojakov njegove divizije krepi vedno bolj vezi, ki družijo Stranko z Vojsko.

Poleg divizijskega poveljstva stoji poslopje, v katerem se hranijo šolariji. Tja so takoj nato odšli Zvezni tajnik in drugi zastopniki oblasti. Po pregledu prostorov se je Zvezni tajnik dolgo mudil med otroci in jim razdelil darila. V obeh otrok manj premožnih iz Kočevja, ki uživajo ugodnost prehrane po volji Duceja se je moglo čitati hvalažnost in zahvalo za vse, kar se napravi za nje. Tudi molitev, opravljena preden so se vsedli k mizi, je dobila v tem prostoru mnogo večji pomen: otroci so se zahvaljevali Bogu za dobroto, ki so jim bile dane po Duceju in Stranki.

Z obiskom okrajnega glavarstva, kjer je okrožni nadzornik in civilni komisar za Kočevje spremljal Zveznega tajnika po uradih in ga počel o njihovem delu, se je zaključil delovni dan Hierarha.

Sporazum med Italijo in Memčijo o povračilu vojne škode

Vlada kraljevine Italije in vlada Nemške države, želeli urediti vprašanja, ki se tičejo povračila po vojni povzročene stvarne škode, ki so jo utrpeli njih državljani, sta se dogovorili takole:

Člen 1. Vsaka stranka pogodnice dovoljuje po določbah, ki veljajo za njene državljane, povračilo državljanom druge stranke pogodnice, ki bi bili na njenem ozemlju oškodovani na svojih premočninah in nepremičninah zaradi vojne.

Člen 2. V smislu tega sporazuma se pravne osebe, družbe in društva, ki imajo svoj sedež na ozemlju ene države pogodnice, štejejo kot da pripadajo tej državi pogodnici, če so pri njih udeleženi državljani ene ali obeh držav pogodnic z najmanj 75% glavnice. V primerih, ko udeležba italijanskih in nemških državljanov ne dosega 75%, obravnava vsaka stranka pogodnice udeležbo državljanov druge stranke pogodnice kakor udeležbo svojih državljanov pri pravnih osebah, družbah ali društvih, ki se štejejo za tuje.

Člen 3. Ta sporazum se ne nanaša na vojne škode pri ladjah, avtomobilih in na vkrcanih stvarih.

Člen 4. Oblastva vsake stranke pogodnice, ki so pristojna za odločanje o stvarni vojni škodi, lahko zaprosijo za upravno in sodno pomoč pri pristojnih oblastvih druge stranke pogodnice. Takša pomoč se v okviru pristojnosti zaprosenega oblastva mora dati. Prošnje se pošiljajo preko konzulatov: v Italiji ministrstvu za finance (Ufficio danni di guerra); v nemški državi na Reichsverwaltungsgericht (Reichskriegsschadenamt). Za dajanje zaprosene upravne ali sodne pomoči se ne plačujejo ne takse ne drugi stroški.

Člen 5. Ta sporazum se nanaša: za kraljevino Italijo tudi na posestovito italijanskih egjejskih otokov in na ozemlja Italijanske Afrike; za Nemško državo tudi na Generalni gubernij, na Alzacijo, Loreno in Luksemburg kakor tudi na Spodnje Slojersko, Južno Koroško in Gorenjsko.

Člen 6. Ta sporazum stopi v veljavo dne 1. januarja 1943. Uporablja se na vse škode po sedanjih vojni, ki so že nastale ali ki se nastanejo.

Zaplomba imovin upornikov

Zaplomba se vanj premična in nepremična imovina naslednjih komunističnih upornikov: Gruma Jožefa, sina pok. Antona in pok. Sušteršič Marije, roj. 23. marca 1921 v Dol. Brezovici in tam bivačega, Petrica Antona, sina Franca in Marije Košir, roj. 5. oktobra 1918 v Kamniku pri Preserju in tam bivačega, Rodolfa Josipa, sina pok. Josipa in pok. Marije Piskar, roj. 11. avg. 1906 v Preserju ter tam bivačega, dr. Jenka Andreja, zdravnika, sina pok. Franceta in pok. Hafner Marije, roj. dne 13. nov. 1884 v Lipici pri Škofji Loki in bivačega v Dev. Mar. v Polju-Verčeh.

Imovina vseh teh se zapleni po običajnem postopku ter običajnim posledicami.

Sestanek vodstva vseučiliške organizacije

Pod predsedstvom vseučiliškega rektorja se je ob navzočnosti zaupnika ljubljanske vseučiliške organizacije sestel direktorij tukajšnjega vseučiliškega društva.

Direktorij je z zadovoljstvom vzel na znanje odredbo štev. 33 Visokega komisarja z dne 26. marca o preureditvi dijaških domov, s katero so »Cirilov akademski dom«, »Dom visokoolke« in »Jegličev akademski dom« prešli pod neposredno odvisnost vseučiliške organizacije, ter je rešil nekatera vprašanja, ki se nanašajo na brezplačno zdravniško pomoč akademikom. Prerešetal je tudi nekatere prošnje za podpore, ki so jih vložili študentje ter povečal prispevke tistim, ki so pomoči najbolj potrebni.

Najvišje cene presnega mleka za prehrano

Najvišja cena presnemu, neposnetemu mleku za prehrano se določa takole: 1. pri proizvajalcu liter 2 liri; 2. v Ljubljani, franko mlekarja, vstevši vse javne davčine: a) pri veleprodajalcu liter 2,38 lire, b) pri prodajalcu na drobno liter 2,50. Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po postopku in predpisih naredb z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in z dne 23. novembra 1942-XXI št. 215 z zaporo do dveh mesecev in v denarju do 500 lir.

Izpred vojaškega sodišča

Vojaško vojno sodišče Višjega poveljstva Oboroženih sil Slovenija-Dalmazija, odsek v Ljubljani, je obsodilo Vrhovnik Majdo, hči Franca in Helene Kraškovic, roj. v Ljubljani 14. aprila 1922, stanujočo v Ljubljani Sierceva 42, in Pleško Srečka, sina pok. Josipa in Antonije Češelnik, roj. v Ljubljani 25. 3. 1920, bivačega v Ljubljani, Sv. Petra 43, oba na begu zaradi deliktov ker sta do 23. septembra 1942 bila soudeležena pri prevratni družbi, ker sta delala prevratno propagando z razširjanjem nekaj tisočev komunističnih listkov, ki sta jih dala nataniti v tajni tiskarji in je bila v ta namen ustanovljena in da sta sodelovala v obojevolni tolpi in imela orožje in municijo brez dovoljenja pristojne oblasti na desmrtno robijo z vsemi zakonitimi posledicami.

Sodbo mora v izveščku objaviti dnevnik »Slovenec« v Ljubljani.

Zvišanje osebnih tarif na madžarskih železnih. Novi madžarski trgovski minister je odredil zvišanje osebnih tarif na madžarskih državnih železnicah za 50%; istočasno pa je odredil tudi znižanje tarif za prevoz drv za kurjavo.

Hrvatsko združenstvo. V Zagrebu je bila pod firmo Selopromet ustanovljena prodajna centrala za združene hrvatske kmetijske zadruge. Centrala ima namen preskrbovati zadruge in njih člane s kmetijskimi stroji in orodjem, industrijskimi izdelki, pa tudi s potrebnimi živili.

Drobne novice

Koledar

Petek, 16. malega travna: Benedikt Laber, spoznavalec; Bernarda Subiru, devica.
Sobota, 17. malega travna: Stefan, opat in ustanovitelj reda; Anicet, papaz in mučenec; Rudolf, mučenec; Robert, opat.

Zgodovinski paberki

16. malega travna:
I. 1846 na Veliko noč je na državnem zboru v Skopju kronal patrijarh Joanikije Dušana Silnega za carja Srbov in Grkov.

I. 1812, se je rodil v Jesino pri Tiniano v Istri škof Juraj Dobrila, veliki dobrotnik in učitelj svojega ljudstva.

I. 1879 je umrl v Ljubljani Peter Kozler, pravnik, geograf in politik. Rodil se je 16. februarja 1824, v Kočah pri Kočenski Reki. V Ljubljani je obiskoval normalno in gimnazijsko (1835-40) ter odšel v Italijo, kjer je študiral logiko v Padovi in fiziko v Paviji. Na Dunaju je dovršil l. 1846. pravo, bil praktikant pri kriminalnem in civilnem sodišču ter položil odvetniški izpit. Po raznih službah je prevzel l. 1857. mesto notarja v Sesani. — Po očetovi smrti je prevzel trgovino na Dunaju, kupil l. 1866 z brati in sestro Pagliaruzziem Čekinov grad v Šiški, osnoval in vodil pivovarno, ki je začela obratovati leta 1867. ter bila največje tovrstno podjetje na Kranjskem. Kot gimnazijec je prišel Kozler v Ljubljani v krog Janeza Kersnika, kot jurist je občasno na Dunaju z Miklošičem, Jenkom, Cigaletom, Dolencem in Mladnikom. Leta 1848, je bil odbornik dunajske Slovenije in član Slovenskega društva v Ljubljani, podpisal je addresso 44 dunajskih Slovencev kranjskim deželnim stanovom in razglasil, v katerem so predlagali, naj se primejo Gaj, Kukuljevič in Vrančani kot začasni odbor našega naroda, z Antonom Globočnikom je določil barve kranjske dežele kot slovenske in je prišel z Miklošičem v Ljubljano zagovarjati slovenski program. Istočasno se je lotil tudi publicističnega dela za slovenske narodne zahteve in se briga za zlasti za območje Slovencev. Zavzel se je za takojšnjo vpeljevanje slovensčine v urade, zagovarjal zvezo s Hrvači ter slavil Jelačiča kot bojnika za enakopravnost vseh narodov in kritiziral Ambrožev nastop za nemščino kot parlamentarni jezik. Da bi slovenske zahteve podprli s statističnim gradivom, se je lotil sestave zemljeplisa in zemljepisne karte slovenskega ozemlja. Prvi odvisi so bili napravljeni že leta 1849, celotno delo je bilo končano 1858. Toda vojno sodišče je zapečatilo vse odise s ploščami vred in obtožilo Kozlerja hudega delovanja kaljenja javnega miru; že leta 1861. je policijsko ministrstvo prepoved razveljavilo, nakar je zemljepis prišel v javnost. Kozlerjev zemljepis slovenskega ozemlja je prvi naš zemljepis in ima veliko znanstveno in kulturno vrednost, posebno ker je avtor točno začrtal naše narodne meje sredi preteklega stoletja. Kozler je bil tudi med ustanovitelji Trboveljske premožgokopne družbe in član konzorcija za gradnjo gorenjske železnice. Kot politik je v ustavni dobi zastopal v kranjskem deželnem zboru narodne zahteve kmečkih občin okraja Kočevja, Ribnice in Vel. Lašče. Pri državnozbornih volitvah pa je kot kandidat mladoslovenec leta 1873. propadel.

Novi grobovi

† Janez Goršič. Po dolgi in mučni bolezni, ki jo je Bogu vdano prenašal, je za vedno zatisnil oči 51 letni gospod Janez Goršič, posestnik v Mali vasi pri Grosupljem. Na zadnji poti smo ga spremili v ponedeljek na farno pokopališče v St. Juriju. Zapušta ženo in tri nepreskrbljene otroke. Naj mu sveti vočna luč! Zaljubljen naš iskreno sožalec!

Nasilna smrt vzornega borca

Dne 30. marca tega leta so trije komunisti navalili na vzornega fanta Franca Zabkarja, doma s Hrvaškega broda pri Skočjanu, ter ga zločinsko umorili. Pokojni France je bil član protikomunistične legije. Doma se je mučil na dopustu, ko so ga iz zasede ujeli komunisti Zabkar s Stare Bučke, Mencin s Stare vasi ter Kukman iz Gradnja. Odpejali so ga ob doma in ga ubili nekje pri Selih, med Klevečem in med Šmarjeto. Pokopan je bil dne 4. aprila. Ko so ga morili mučili, so opazili, da ima okrog vratu Marijino svetinjico. Zaradi tega so ga zasmehovali in mu rekli: »Čakaj, hudič beli, čeprav imaš svetinjico, vseeno se bo prijel partizanska krogljaka Vzornega borca Franca Zabkarja bo mo ohranili v častnem spominu.

Drobna ljubljanska kronika

Vinecelneva konferenca pri Sv. Petru v Ljubljani so iskreno zahvaljiva fantovskemu odseku Sv. Peter-Ljubljana za znesek 200 lir, ki ga je daroval za revne nameste venca na krsto blagopokojnega Petra Deboveca.

Ljubljanski godalni kvartet bo izvajal na svojem koncertu v ponedeljek, 19. t. m., med drugim tudi Respighijev Quartetto dotico. Respighi je bil eden najpomembnejših, pa tudi najplodovitejših italijanskih skladateljev sedanjega časa. Posebno se odlikujejo njegova simfonična dela, izmed katerih uživajo največji sloves: Fontane di Roma, Respighi je rojen v Bologni, kompozicije je študiral med drugim tudi pri Rimskem Kerkovem v Petrogradu in pri Bruchu v Berlinu. Od leta 1923 dalje je bil ravnatelj Akademije sv. Cecilije v Rimu. Njegov Quartetto dotico je krajša skladba za godalni kvartet, ima samo en stavek, a delo je izredno krepko in močno. Neg. Respighija bomo slišali še Mozarta, Čajkovskega in delo domaćega skladatelja Petriča. Koncert bo v veliki filharmonijski dvorani. Začetek točno ob pol 8 zvečer. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Snočnja produkcija Glasbene Matice, ki se je vrnila pod naslovom »Koncert v družini«, je vzbudila veliko zanimanje. Bila je prav prijetno presenečenje v načinu izvedbe naših javnih produkcij. Ker je naslednja sedma — javna produkcija tudi pod naslovom »Koncert v družini« in ima prav tako tri različne koncertne sporede, vabimo na to produkcijo, ki bo jutri, v soboto, 17. t. m., ob 18 v mali filharmonijski dvorani. Podrobnosti spored v knjižarni Glasbene Matice.

Cerkveni vestnik

Šesta postna pridiga prevzvišenega gosp. škola dr. Gregorija Rožmana bo v petek, 16. aprila, ob pol 8 zvečer v stolnici. Pred pridigo bodo ob 6.45 litanije z blagoslovom, ob 7 pa sv. križev pot s petjem. Verniki, pridite v obilnem številu, da ob topli besedi svojega škola spoznate tolažilne skrivnosti, ki jih je učence ljubljenski zapisal ob koncu svoje preroške knjige.

— Za dan posvetitve. Gg. voditelj Marijinih druž obveščamo, da je izšla za posvetitev kongregacij brezmadežnemu Srcu Marijinemu posebna posvetilna molitev. Naroča se v Pisarni Marijinih druž in v pisarni KA. Stane 100 izvodov 15 lir.

— Posvetitev obrtnikov in trgovcev brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Obrtniki in trgovci, pomočniki in sodružniki, vsi, ki delate v raznih gospodarskih podjetjih, za Vas vse bo duhovna obnova in priprava za posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu z govori za moške, ki bodo v cerkvi Jezusovega Sreca na trgu Tabor; v soboto 17. aprila, v nedeljo, 18. aprila, v ponedeljek, 19. aprila in v torek 20. aprila. Pričetek govora bo vsak dan točno ob pol osmih zvečer. Glede časa in načina posvetitve bodo dobili udeleženci natančna pojasnila v govorih.

— V petek, 16. aprila, na spominski dan Marije Zalostne, bo v cerkvi sv. Florijana, ki hrani čudodelno podobo Marije sedem žalosti, služba po sledečem redu: sv. maša se vrste: prva ob pol 6, s petjem ob pol 7 (ob 6 prej govor za članice Marijine družbe žena), nato so še tri maše ob 7, pol 8, 8 in 9. Popoldne ob 4 do 5 je posebna pobožnost za članice Marijine družbe žena, od 5 do 6 skupna ura molitve, ob 6 sv. križev pot, pridiga in litanije M. B. — Cerkev sv. Florijana bo odprta tudi skozi vse veliki teden do velikonocnega ponedeljka vsak dan od 9 do 10.

— Duhovne vaje za akademike bodo v Domu duhovnih vaj v Lichtenurnovem zavodu v dneh od 17. do 21. aprila. Začetek v soboto, 17. t. m., ob 5 popoldne, sklep pa v sredo, 21. t. m., zjutraj. Vse gospodično akademike prav vabljeno vabljeno!

— Začetek duhovnih vaj za akademske izobražene je danes zvečer ob pol 6 v kapeli pri uršulinkah. Vhod pri portu.

DUHOVNE OBNOVE

— Za poročene gospode z dovršeno akademsko izobrazbo se bo pričela duhovna obnova v soboto, 17. t. m. s sporedom kakor je pisan v vabilih.

— Duhovna obnova za neporočene gospode, ki bo v Slomškovem zavodu, Poljanska 6 (lik Alojzijevešča). Pričetek 17. aprila ob 7 zvečer. V nedeljo ob 7 zvečer govor. V ponedeljek in torek govori ob 7 zjutraj in 7 zvečer. Sklep veliko sredo, 21. aprila, ob 7 zjutraj. Pridite, da se pripravimo na posvečenje v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

— Duhovna obnova za poročene gospode, ki bo od 17. do 21. aprila v uršulinski cerkvi. Začetek 17. aprila ob 7 zvečer. V nedeljo, 18. aprila, govor ob 7 zvečer. V ponedeljek, 19. aprila, ob 6 zjutraj in ob 7 zvečer in v torek, 21. aprila, ob 6 zjutraj in ob 7 zvečer. Sklep v sredo ob 7 zjutraj. — Vljudo vabljeno, da se pripravimo za posvečenje v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

— Velikonočni pozdravi. Uredništvo »Slovenec« je prejelo pismo, v katerem vojščajo naslednji vojni ujetniki erčne in vesele velikonočne praznike vsem domačim, znanem in prijateljem ter vsem bralcem »Slovenca«. V imenu vseh piše Oberman Stanko št. 3278. S svojimi tovariši je v Nemčiji v taborišču M. Stammlager XC. Vošča in pozdrave pošiljajo: Oberman Stanko, Plut Martin, Pezdire Janez, Humljan Ivan, Bukovec Jože, Tome Ernest, Ilenč Peter, Matkovič Anton, Vrtin Janez, Marentič Janez, Toporišč Alojz, Kočvar Janez, Zlogar Janez.

— Vreme. V eredo je bilo na splošno lepo in sončno, tu in tam mestoma vetrovno. Noč jasna. V četrtek zjutraj na Barju megla, ponekod slana. V sredo se je dneвна temperatura dvignila na +17.2° C. V četrtek jutranji temperaturni minimum +1° C, zunaj na prostem pod nilo —0.5° C. Barometer je v četrtek kazal 773.4 mm.

— Poskrbite si za velikonočne obrede knjižice »VELIKI TEDE« (spisal dr. Turnšek). Kako lepo in resnično hoste s pomočjo te knjižice doživljali skrivnosti Velikega tedna! Knjižica se dobi v knjižarnah. Cena ena lira.

— Papirnati petelinčki po modelu iz malega kruha. Na zanimivo misel je prišla znana ilustratorica gđ. Jela Villanova: iz Etnografskega muzeja v Ljubljani je vzela model »škofjoleškega« kruhca, star že 150 let je namesto malega kruha v testu začela izdelovati lepe dekorativne petelinčke v pisanih barvah iz stisnjene papirja. Tako smo dobili lepe slovenske obeske za butarice, okrasili po sobah itd. Kot take obeske za darila, šopke it. bodo zelo dobrodošli ter bodo tako izpolnjevali novo vlogo s staro slovensko ljudsko tradicijo.

Marijanska akademija v frančiškanski dvorani

Ko je naš prevzvišeni nadpastir omenil, da se bo ves narod posvetil brezmadežnemu Srcu Marijinemu, je mladina škofov klic takoj razumela. Tista mladina, ki je vedno in povsod izpričevala vero v varstvo nebeske Gospe in kraljice Slovencev, ki je navkljub prelomu na domačih tleh ohranila vero v Križanega in ljubezen do njegovega namestnika. Ni jih bilo treba navduševati: vzgojitelj jutrišnjega rodu so dali uspel prikaz svojega mladega hotenja in svoje katoliške zavesti.

Zadnjo in prejšnjo nedeljo so v ljubljanski frančiškanski dvorani izvedli pod pokroviteljstvom prevzvišenega škola dr. Gregorija proslavo v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu kot pripravo na vseobčo posvetitev našega naroda svoji Kraljici v mesecu majniku.

Spored, ki so ga mladi učiteljski in učiteljske izvajali pri razporedani dvorani, je bil nad vse lep in pester. Svoje delo so začeli s pesmijo »Marija, pomagaj nam«, ki jo je navdušeno prepevala zbrana srenja v dvorani. Šolski orkester nas je lepo uvedel v nadaljevalne točke. Mladi dirigent G. Oman, ki ga je vodil, je očitno pokazal velik smisel za občuteno podajanje in spretno roko pri vodstvu. Spored so prepletale deklaracije in pevski nastopi.

Vse pozornosti je bil vreden govor mladega učiteljskega pripravnika g. Koširja, ki nam je v klenih besedah prikladal v spomin sporočilo Fatimske Gospe in nas navdušil za veliko prenovitveno delo, katero naj zajame ves naš narod.

Mogočno je zvenel šolski pevski zbor, ki je

nastopil s skrbno izbranim sporedom najboljših slovenskih narodnih pesmi. Vodil ga je g. prof. Repovč. Tudi solisti so se kar moči potrudili in so za svoja izvajanja bili nagajeni s toplimi odobravanjem.

Tvegan poizkus zborne recitacije je bila Pavla Golio »Procesijske«. Dekleta so jo izvajale z občutjem in smiselno. Prav ta deklaracija je zapustila zaradi svoje tako sodobne vsebine, a še bolj zaradi lepe izvedbe najgloblji vtis v gledalcih.

Pri obeh akademijah smo opazili veliko število prijateljev mladine, staršev, vzgojiteljev, a večji del občinstva so zavzeli seveda študentje. Saj je pa tako tudi prav, ker je bila akademija njim namenjena.

Tistim, ki govorijo, da v teh dneh takšne prireditve niso primerne, povemo le, naj bi ti dve nedelji prišli v frančiškansko dvorano. Mladi, ki so nastopili, in tisti, ki so sodelovali kot gledalci, bi jim dokazali, da so prav v teh dneh take prireditve primerne, da, še več, nad vse potrebne! Če si naši nasprotniki upajo javno in podtalno vplivati na ljudi, zakaj bi še i katoličani ne izpričali javno in s ponosom svoje katoliške zavesti? Saj smo tako predloži molčali. Gojenkam in gojenecem drž. učiteljske smo za uspešni predstavi samo hvalčili, posebej hvalčili še, ker so bili prvi, ki so tudi z javnim nastopom izpričali voljo, da hočejo vse doprinesiti k veliki posvetitvi našega naroda. Želimo si le, da bi še ostale ljubljanske srednje šole pripravile tak nastop.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Nastop članov državne delovne službe v Kranju. Pred nedavnim so prišli člani državne delovne službe na obisk v Kranj. Ves Kranj jih je navdušeno sprejel, spremljala pa jih je godba iz Grada. Člani državne delovne službe, ki so prišli v Kranj, so bili v službi v taborišču Viktring, v katerem so večinoma sami Gorenjci. Zato je bil na vseh cestah v Kranju gost spališ, vsa okna in vrata so bila polna gledalcev. Vse polno je bilo žarečih obrazov, kar je razumljivo ob snidenju z domačimi člani delovne službe. Na trgu Adolfa Hitlerja v Kranju je postrojeno člane obšel okrožni vodja Kuss. V nagovoru je okrožni vodja poudaril, da so vsi veseli, da vidijo mlade člane delovne službe iz Gorenjske v Kranju, da so vsi veseli, da jih vidijo zdrave, rjave in sveže. Tako lahko vsi vidijo, da se z njimi ne ravna drugače kot z ostalimi nemškimi kmečkimi sinovi. S svojim obnašanjem in žarečimi očmi zavračajo tako člani sami laži, ki jih trosijo skrivni rovarji in godrnjači, ki bi tako zelo radi izžvali nemire.

Vsi danes lahko vidijo, da so se celo zredili. Pozval jih je, naj sedaj sami povedo svojim domačim, kaj je res in naj tako potrdi dobro ime Gorenjske kakor so ga doslej potrdili v taborišču. Vodja članov delovne službe se je nato zahvalil okrožnemu vodji za lep sprejem in poudaril, da so se vsi Gorenjci v taborišču dobro držali, da so opravljali nadpovprečno delo tako glede množine kakor tudi glede kakovosti. Nikdar ni bilo pritožb, tako da so Gorenjci prekosili vsa pričakovanja in si priborili najboljši glas med drugimi tovariši. Gorenjci so v redu! Tako je tudi dejal gauleiter dr. Rainer, ki jih je obiskal v taborišču. Zato so pa vsi tembolji hvaležni Kranju, ki je povabil člane delovne službe na obisk. Zatem so člani delovne službe med petjem odkorakali na športni prostor, kjer so nastopili z izvrstnimi vajami, ki so se jih naučili že v treh mesecih delovne službe. Oči starih vojakov so se iskale od veselja, ko so videli, s kakšno vojaško temeljitostjo so mladeniči ubogali povelja. Popoldne so bili člani delovne službe prosti in so se razgovarjali z domačimi. Godba delovne službe pa je priredila Kranjčanom koncert. Zvečer pa so se zopet odpeljali nazaj v taborišče.

Zrtev prometne nesreče. Železniški delavec Franc Stefe iz Hruišice je pred nedavnim padel na postaji. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli rešiti življenja. Največ zaradi notranjih poškodb je umrl.

S Spodnjega Štajerskega

Občinske in okrožne samouprave na Spodnjem Štajerskem. V zvezi s proslavo dvestletnice na Sp. Štajerskem je uvedel šef civilne uprave in gauleiter dr. Uiberreither z naredbo 14. IV. nemško občinsko samoupravo v občinskih Spodnjem Štajerskem. Tako je bil tudi na Sp. Štajerskem uveljavljen nemški občinski upravni zakon. S tem je razvoj občin kakor tudi okrožij zaključen. Samouprava velja prav tako za posamezna okrožja.

Kriminalno sodstvo preneha na spodnještajerska sodišča. S 1. aprilom so bila ustanovljena sodišča na Sp. Štajerskem in ob dvestletnici osvoboditve je bilo prenehanje nanjo tudi vse kazensko sodstvo. Zasedovanje in pragon nepolitičnih kazenskih zadev ne bo opravljala več varnostna policija, ki je to delo opravljala doslej dve leti, ampak sodišča.

Moški in mešani pevski zbor v Krškem so ustanovili pred nedavnim v okviru štajerske

domovinske zveze. Moški pevski zbor ima vaje vsako sredo ob 8 zvečer. V kratkem bo začel z vajami tudi mešani zbor in salonski orkester.

Odlikovan vojak iz Apač. Voznik tanka v polku oklepnikov Ivan Markovič, sin ključavničarskega mojstra Markoviča iz Apač, je bil zaradi junatstva pred sovražnikom odlikovan z železnim križcem II. stopnje. hkrati pa je napredoval.

Gozdovi na Spod. Štajerskem merijo 297.000 hektarov, kar znese približno 43% celotne površine. Tri četrtine vsega gozda je v posesti zasebnikov, največ malih posestnikov. Za gozd skrbi sedaj 13 gozdnih uradov z dvema uradoma nadgozdarjev. Ta dva nadzorujeta 23 gozdarjev.

Koliko otrok je bilo cepljenih proti davici. V zadnjih dveh letih so na Sp. Štajerskem cepili vsega skupaj 67.934 otrok starih 2-8 let proti davici. Na vsem Štajerskem pa je bilo cepljenih vsega skupaj nad 200.000 otrok.

Mozartov mladinski pevski zbor iz Berlina gostuje na Spodnjem Štajerskem. Pevski zbor Hitlerjeve mladine iz Berlina bo gostoval 16. aprila v Ptuj, kjer bo nastopil z nemškimi pesmimi. Mladinski zbor je znan otroški pevski zbor in bo gostoval v soboto tudi v Celju. Vsega skupaj bo nastopilo 75 deklet in deklet.

Pevski zbor hitlerjevske mladine iz Berlina bo gostoval 18. aprila v Konjicah, 22. aprila pa v Slovenj Gradcu.

Znatna zaporna kazen za ljudskega škodljivca. 22. marca je bila pri kazenskem oddelku varnostne policije v Mariboru razprava proti 37 letnemu Mariborčanu Francu Dedičku. Obtožen je bil, da je izkoristil izredne razmere v letih 1941-42, ki so nastale na Sp. Štajerskem zaradi izseljevanja in se je izdal za člana tajne državne policije in vplivno osebnost štajerske domovinske zveze. Dalje je mnogim osebam lagal, da jim bo, če mu bodo dali živila, preskrbel sprejem v štajersko domovinsko zvezo. Dejansko je tako izvalil Dediček za 200 M raznih živil od lahkovarčev. Drugim je tudi pripovedoval o aretacijah, ki naj bi se izvršile in namigaval, da on odloča o izseljevanju, ter jih tako skušal omečiti. Glede na to, da je Dediček vse to počel še pred odredbo, ki je poostila kazni za zlorabo uradne oblasti, po kateri je za vsak tak primer določena smrtna kazen, je bil Dediček obsojen na osem let zapor.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 65 letni upokojenec dr. žel. Ivan Lorenčič, mala hčerka tovarniškega delavca Erika Grah iz Gotovelj, 38 letna vinčarka Terezija Fekonja iz Ščavnice pri Sv. Ani v Slov. gorah, 83 letni zasebnik Jožef Bracko, 12 letna kmetovalčeva hčerka Silva Orter iz Recenjaka pri Sv. Lovrencu na Pohorju, 71 letni mesar Ivan Fajdiga iz Zg. Radvanja, v Topolšici je umrl 39 letni gostilničar in trgovec Viljem Podlipnik iz Sv. Lovrenca na Pohorju. Njegove zemске ostanke so prepeljali v Maribor. Na severnem bojišču vzhodne fronte je umrl deseterik v polku lovcev na tanke Rudolf Petak, doma iz Maribora.

Krusna novost za naša desetleta: **dekliška knjiga**

Daj mi svoje srce

Napisala Jolanta Gierley. Predval prof. M. Gunde

Broširana stane L. 25.— vezava L. 15.—

Ta odlična vzgojna knjiga je pisana v obliki romana in se bere kot silno napeta življenjska povest. Matere spnite jo svojim hčerkam. Dekleta naročite si jo. Zlata je vredna.

Založba Ljudske knjigarnice v Ljubljani. Pred škofijo 5

Naznanila

FRANČISKANSKI ODER. Nedelja, 18. aprila, ob 3 popoldne »Zupnik iz cvetočega vinograde«, drama v 3 dejanjih. Vstopnice dobite v predprodaji v trgovini Sfillogoj in na dan predstave od 10-12 ter dve uri pred pričetkom pri blaginji frančiškanske dvorane.

RADIO. Petek, 16. aprila, 7.30 Slovenska glasba — 8 Napoved časa, poročila v italijanskem — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskem — 12.45 Laka glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanskem — 13.10 Poročila vrbnonega poveljstva Oboroženih sil v slovenskem — 13.12 Simfonična glasba — 13.25 Radijske pesmi, orkester pesmi vodi dirigent Angelino — 14 Poročila v italijanskem — 14.10 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Siljanec, glasba za godalni orkester — 14.40 Pisna glasba — 15 Poročila v slovenskem — 17 Napoved časa, poročila v italijanskem — 17.15 Na harmoniko igra Vlado Golob — 17.35 Komorna glasba — 19 Govorimo italijansko, poučuje prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v slovenskem — 19.45 Komentar dnevnih dogodkov v slovenskem — 20 Napoved časa, poročila v italijanskem — 20.20 Radio za družino — 21.05 Predavanje v slovenskem — 21.15 Orgelski koncert Pavla Rancigaja, prične iz cerkve sv. Petra v Ljubljani — 21.35 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Siljanec, sodeluje sopranistka Valerija Heybal, operna glasba — 22.30 Chopinova glasba — 22.45 Poročila v italijanskem.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjuli trg 5; mr. Du-Klanjč, 66k Cesta Ariella Rea in mr. Bohinec, Cesta 29. oktobra 31.

V vsako hišo »Slovenca«!

Franja Golobova, basist Julij Betetto, pevski zbor Glasbene Matice in simfonični orkester. Predprodaja vstopnic in besedila v knjižarni Glasbene Matice.

Butare in oljne velje. Omenili smo že, da je bil v sredo živiliški trg v znamenju oljnih velj. Letos pa prinašajo okolišani, zlasti ljudje od dolenske strani, kakor iz Rudnika, prav lepe in velike butare naprodaj. Sprva so prodajali butare samo na Cankarjevem nabrežju. Od dne do dne pa je prihajalo na trg vedno več butar, zato je bilo tržno nadzorstvo primorano določiti prodajalcom še druge prostore. — Izredno mnogo butar in oljnih velj je razstavljeno ob proleži semenišča, ob stolnicah in tudi na prostoru, ki je določen za prodajo gob in gozdnih sadežev.

Na evetno nedeljo ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani »Zupnik iz cvetočega vinograde«, drama v 3 dejanjih. Igra je dobro pripravljena, tako da bo v vsakem oziru zadovoljila občinstvo, tako po lepi vsebini, kakor tudi dobri režiji. Vabimo vse, da se igro udeležijo v čim večjem številu. Priporočamo pa, da si vstopnice pravočasno priškrbite v trgovini Sfillogoj in na dan predstave pri dnevnih lagalju.

Dnevi pasijonskih predstav »V ČASU OBISKANJA«

16. aprila, petek, red »A«, ob 18.30;
17. aprila, sobota, izven, ob 18.30; imeti na 18. aprila, evetna nedelja izven, ob 15;
19. aprila, ponedeljek, zaprto;
20. aprila, veliki torek, red »Torek«, ob 18.30;
21. aprila, velika sredo, red »B«, ob 18.30;
22. aprila, veliki četrtek, izven, ob 18.30;
23. aprila, veliki petek, izven, ob 15;

24. aprila, velika sobota, zaprto.
25. aprila, velika nedelja, izven, ob 15;
26. aprila, veli ponedeljek, izven, ob 18.30

Gledališče

Opera:

Petek, 16. aprila ob 15: »Sirota Marko« — »Obuti mačke«, Prireditelj Gilla.
Sobota, 17. aprila ob 18: »Madame Butterfly«, izven. Cene od 35 lir navzdol.
Nedelja, 28. aprila, ob 17: Zemlja smehljajša. Opereta, izven. Cene od 28 lir navzdol.
Gostovanje tenorista Tiborja Egressyja. Kot gost naše Opere bo nastopil v sobotni predstavi Puceljine »Madame Butterfly« v partiji Pinkertona tenorist, ki izhaja iz izrazito italijanske pevske šole. Študiraj in dokončal je svoj študij v Milanu pri znani pedagoginji Rippa de Rivalta. Ostala zasedba partij bo občijana. Cene za to predstavo bodo od 35 lir navzdol.

Drama:

Petek, 16. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. Red A.
Sobota, 17. aprila ob 18.30: »V času obiskanja«. izven. Cene od 20 lir navzdol.
Nedelja, 18. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. izven. Cene od 20 lir navzdol.
Ob 18.30: »Jesene«. izven. Cene od 15 lir navzdol.
E. Gregorin »V času obiskanja«, pasijonska drama v 6 slikah. Osebe: Marija — Strčeva, Jezus — Gregorin, Janez — Verdonik, Peter — Bratina, Juda — Nakrst, Magdalena — Saneinova, veliki duhoven — Plut, Kafa — P. Kovič, Poncej Pilat — Peček, Petronji — Drenovec, Veronika — Simčičeva. Sodeluje velik del dramskega ansambla. Režiser E. Gregorin, scenograf E. Franz, scenska glasba prof. M. Tome.

S. S. VAN DINE:

45

Umorjeni Kanarček

»Glejte, tu je poročilo o njenem zdravstvenem stanju in vest, da je odšla v sanatorij. Že več let sem njen zdravnik.«

Markham je pogledal izrezek in ga nato vrnil zdravniku. Nekaj časa je vladal v sobi popoln molk, ki ga je končno pretrgal Vance:

»Kako se imenuje nočna bolničarka v vašem sanatoriju?«

»Nočna bolničarka? Kaj pa ima ta opraviti z zadevo? ... V ponedeljek zvečer je imela mnogo dela. Sicer pa, ne razumem ... Če pa hočete njeno ime, nimam nič proti temu ... Imenuje se Amelija Finckle.«

Vance si je zapisal ime, iztrgal list iz beležnice in ga podal Heathu in mu dejal:

»Gospod narednik, jutri ob enajstih privedite semkaj to gospodično.«

Pri teh besedah mu je pomežnil.

»Dobro! Zelo pametna misel!« je vzkliknil Heath in v njegovem vedenju je bilo nekaj, kar ni obljubljalo nič dobrega bolničarki.

Zdravnikov obraz je izdajal nekako zaskrbljenost.

»Oprostite, če vam izjavim, da nikakor ne razumem vaših metod. Ali lahko upam, da je moje zasliševanje končano?«

»Mislim, da za zdaj ne potrebujem ničesar

več,« je odvrnil Markham. »Želite, da vam naročim avtomobil?«

»Preveč ste prijazni. A moj avtomobil me čaka spodaj.«

Po teh besedah je doktor Lindquist samozavestno odšel.

Markham je takoj nato poklical Swackerja in mu naročil, naj poišče Tracyja, ki je nekaj trenutkov pozneje že stal pred svojim načelnikom.

»Zopet mi morate poiskati Mannixa,« mu je dejal Markham. »Privedite ga nemudoma semkaj.«

Tracy se je globoko priklonil, si popravil nočnike in odšel, da izpolni zaupano mu nalogo.

»Zdaj pa,« je dejal Markham in očito je pogledal Vanceja, »bi rad vedel, čemu si opozoril Lindquista na bolničarko? Tvoji možgani danes nikakor niso na višini položaja. Misliš torej, da se jaz nisem spomnil na bolničarko? Ti pa si ga zdaj opozoril nanjo! Dovolj časa bo imel do jutri, da jo nauči, kako mora odgovarjati. Zares se mi zdi tvoje ravnanje nerazumljivo in škodljivo našemu prizadevanju, da bi kontrolirali doktorjev alibi.«

»Malo sem ga pa le prestrašil, kaj ne?« je z zadovoljivim smehljajem vprašal Vance. »Vsakokrat, kadar sovražnik začne delati opazke o neprimernih in nesposobnih metodah, je to dokaz, da se boji. Nikar si ne jemlji preveč k srcu mojih nedoslednosti. Če sva midva oba mislila na bolničarko ali meni, da ni mislil nanjo tudi ta pretekli doktor? Če bi to gospodično bilo mogoče preprečiti, da bi govorila nerazumno, bi nam jo bil ponudil kot pričo že pred dvema dnevnoma. Prav gotovo bi jo bil imenoval ob enem z bolno gospo Breedon, kot pričo, da je bil v ponedeljek ponoči

zares v sanatoriju. Dejstvo, da tega ni storil, nam dokazuje, da se ta gospodična ne pusti vplivati, da bi pričala po krivem ... Vidi, da sem namenoma opozoril zdravnika. Zdaj mora nekaj storiti, preden bomo zaslišali gospodično Finckle Domisljam si celo, da vem, kaj bo storil.«

»Ali naj torej privedem jutri semkaj gospodično Finckle?« je vprašal Heath.

»Ni treba,« je odvrnil Vance. »Mislim, da te gospodično ne bomo imeli čast spoznati. Tako srečanje je morda zadnja stvar, ki bi si jo doktor želel.«

»Morda imaš prav,« je priznal Markham. »Nikakor pa ne smeš pozabiti, da je morda imel doktor v ponedeljek kak drug opravke, ki noče, da bi zvedeli zanj, ki pa ni v nikakoli zvezi z umorom.«

»Že prav, že prav! Kako čudno je to, da so si vsi, ki so poznali umorjeno plesalko, izbrali prav noč od ponedeljka na torek za svoja prepovedana pota. Nenavadno, kaj ne? Skeel nas hoče prepričati, da je bil zaverovan v igro, Cleaver je divjal s svojim avtomobilom skozi Boomton. Lindquist nas hoče prepričati, da je vršil svoj poklic in tudi Mannix si je poskrbel alibi, v primeru, da bi ga spraševali, kje je bil v usodni noči. Dejstvo je, da so vsi počenjali stvari, o katerih bi mi ne smeli vedeti ničesar. Zakaj? Čemu neki so vsi izbrali prav to noč za svoja nedovoljena dejanja, katerih nočejo priznati niti da bi se na ta način oprostili suma?«

»Za svojo osebo sem prepričan, da je bil Skeel,« je trmasto izjavil Heath. »Tako spoznam delo strokovnjaka, kakor hitro ga vidim. Nikakor

ne morete pustiti v nemar prstnih odtisov in izvedenčevega poročila glede diela.«

Markham je bil popolnoma zmeden. Njegovo vero v Skeelovo krivdo je Vance popolnoma omajal s svojo teorijo, da je zločin pripravil z vso skrbnostjo zelo premeten in razumen človek. Zdaj pa se je, čeprav nerad, zopet vrnil k Heathovemu mnenju.

»Priznam,« je dejal, »da niti Lindquist, niti Cleaver, niti Mannix ne delajo vtisa, da bi bili nedolžni. Ker pa so vsi trije tako rekoč v istem močvirju, se sum nekako zgubi. Končno ostane edino le Skeel kot verjetni morilec. Edino on je imel zadostne razloge za izvršitev tega zločina in samo proti njemu moremo postopati na podlagi dokazov.«

Vance je vzdihnil.

»Gospod Markham,« je nenadoma dejal Heath, »če se nam posreči ugotoviti, kako je Skeel prišel v plesalniko stanovanje in kako se je izmuznil iz njega, bo naše stališče proti njemu zelo lahko. Tega pa nikakor ne morem doumeti in zato sem popolnoma brez moči. Mislim, da bi bilo prav, če bi poklicali kakega inženirja in ga odvedli v stanovanje. Hiša je zelo stara in morda bi mogel najti kak izhod, ki smo ga prezrli ob prvi preiskavi.«

»Za božjo voljo!« je vzkliknil Vance in začuden pogledal narednika. »Ali postajate romantični? Skrivna vrata, stopnice v zidovju ... Pri moji veri! ... Gospod narednik, varujte se kinopredstav! Mnogi resni ljudje so se že pokvarili na ta način. Pojdite raje v operno gledališče. Te predstave sicer bolj utrujajo, a niso tako nevarne.«

Izšel je znameniti roman

»PILATUS«

ki ga je spisal pesnik švicarskih gora
Henrik Federer.

Federer je odlični pripovednik, oster opazovalec značajev in predmetov, plastičen in jedrnat v izrazu. Z močno pesniško silo ume pričarati bralcu slikovito življenje patriarhalnih gorskih švicarskih vasi in njihovih tršatih prebivalcev, ki jih opisuje s toplo ljubeznijo do njihovih rev in težav in z vedrim gorskim humorjem. Nenadkriljiv in naravnost razkošen je v prikazovanju gora in čudovitega gorskega sveta. »Pilatus« bo zato prav vsakemu, posebno pa ljubiteljem planin, lepo sveže branje, kot si ga lepšega le težko mislimo.

Naslednji teden bo izšla v »Slovenčevi knjižnici« nova knjiga

»LJUDJE OB KRKI«

delo enega najboljših iz mlade pesniške in pisateljske generacije Jožeta Dularja. — Knjiga ima številne lepe ilustracije slikarja Lojza Perka.

Iz lahke atletike

Službena objava Zveze št. 7. — V nedeljo ob 11 prva atletska prireditev na Hermesu.

Prvenstveno tekmovanje v teku čez drn in strn (sprememba prejšnje objave): zbirališče tekmovalcev bo v nedeljo, 18. aprila, ob pol 11 na Hermesu; start bo ob 11; prijave bodo zaključene 16. aprila do 18 zvečer.

Objava klubom: Planina in Hermes se vabita, da uredita do 17. aprila svoj odnos do damске sekcije, da potrdita njihov vpis in priložita predpisano vpisnino 38 lir.

Atletiki-juniorji: Opozarjamo prizadete klube, ki hočejo obdržati kvalifikacijo juniorjev, da morajo poslati s prošnjo za športne dovolilnice tudi podpisane slike in krstne liste.

Velika nagrada za srednjo progo: Prireditve se lahko udeležijo tudi oni atleti, ki še nimajo športne izkaznice, toda pod pogojem, da si preskrbijo pred tekmovanjem posebno izkaznico, katero bodo dobili za 1 liro; na zahtevo jo bodo morali predložiti skupno z osebno izkaznico.

Zbor lahkoatletskih sodnikov — službeno. Pozivam vse gg. sodnike skupine »A«, da se javijo v nedeljo ob 10 dop. na športnem igrišču Hermesac, Predsednik.

Šport v kratkem

Na igrišču za Kolinsko tovarno bo v nedeljo, 18. t. m., ob 10 dopoldne prijateljska nogometna tekma med Marsom in Korotanom.

Iz prireditvenega koledarja Lahkoatletске zveze v Ljubljani. Tekom junija bodo v Ljubljani naslednje lahkoatletске tekme: 6. junija žensko in moško klubsko prvenstvo na igrišču Hermesac; 12. junija tekmovanje povabljenih, prireditvi CONT; 20. junija pokrajinsko prvenstvo juniorjev.

Finac Thunberg, znani pravak v hitrem drsnju, je slavil nedavno 50letnico. Svoječasno je spadal med najhitrejšje drsalce na svetu in je nastopal 35 let.

Nova švedska zvezda v plavalnem športu, Rune Gustafsson, ki je nedavno premagal Borgia, je nastopil spet v Nyköpingu in preplaval 200 m prosto v 2 min. 18. sek.

Iz Hrvaške

Imenovanje vseučiliških profesorjev v Zagrebu. Poglavitnik NDH je podpisal odlok, s katerim je imenoval vse novih vseučiliških profesorjev na zagrebškem vseučilišču. Za vseučiliške profesorje so imenovani: Mihovil Kombo, dosedanjí redni profesor na Viskoi pedagogski šoli zavzame na modroslovní fakulteti, kot redni profesor, stolicu za starejšo hrvatsko književnost, dosedanjí izredni profesor na kmetijski gozdarski fakulteti Stjepan Filipović je postal na isti fakulteti redni profesor za katedro »Mlekarstvo in planinsko gospodarstvo«, dr. Mile Budak dosedanjí docent na medic. fakulteti je imenovan za izrednega profesorja na isti fakulteti za interno medicino. Držislav Švob, kustos in vršilec dolžnosti upravitelja Hrvatskega državnega zgodovinskega muzeja v Zagrebu je postavljen za izrednega profesorja na zagrebški modroslovní fakulteti za hrvatsko narodno zgodovino. Nadalje so imenovani: Zlatko Grgošević, svetnik prosvetnega ministrstva za rednega profesorja na šoli Hrvatskega državnega konservatorija, Marino Tartaglia, izredni profesor Akademije likovnih umetnikov za rednega profesorja na isti akademiji, dr. Alfred Leitner, docent Hrvatske ekonomsko-komercialne šole v Zagrebu za izrednega profesorja na isti šoli za katedro »financijsna znanost predvsem za predmete: Nauk o financiah, finančna in davčna politika, nauk o državnem proračunu in nauk o javnem kreditu, dr. Nikola Peršić, docent Hrvatske ekonomsko-komercialne šole v Zagrebu je postal izredni profesor iste šole za katedro »ekonomska geografija«, dr. Tonko Šoljan, gospodarski tajnik v ministarstvu za narodno gospodarstvo je imenovan za docenta na modroslovní fakulteti za katedro »živalstvo«, dr. Filip Dražančević, šef oddelka za ženske bolezni v zagrebški bolnišnici za privatnega docenta zagrebške medicinske fakultete za stolicu »ginekologija in porodništvo« in dr. Zvonimir Kopač, dosedanjí asistent medicinske fakultete za vseučiliškega docenta na isti fakulteti za stolicu »Patološka anatomija«. Dosedanjí konservator Hrvatskega državnega konservatorskega zavoda v Zagrebu dr. Ljubo Karman je pa zaradi bolezní upokojen.

Sprememba zakonske odredbe. Vlada NDH je spreminila dosedanjó zakonsko odredbo o postopanju pri komunističnih napadih v primeru, če oblasti v določenem roku ne izsledijo pravih zločincev. Po dosedanjí uredbi so hrvatske oblasti pri vsakem komunističnem napadu na kake objekte ali atentatu dale ustreliti za vsako od komunistov umorjeno osebo po deset uradno ugotovljenih komunističnih prvakov, če v roku desetih dni niso izsledile pravih krivcev. Spremenjena zakonska odredba pa določa, da bodo oblasti dale ustreliti po 10 komunistov za vsak atentat že po treh dneh, če v tem času ne bodo mogle prijeti atentatorjev.

Iz Srbije

Delovanje Drinske kmetijske zbornice. Pred dnevi se je sestel Valjevu izvršilni odbor Drinske kmetijske zbornice ter je na sestanku sprejel več važnih sklepov. Med drugim so člani tega odbora sklenili, da bo Drinska kmetijska zbornica nakupila za 60.000 dinarjev razne poljedelske strokovne literature ter jo razdelila brezplačno na vse ljudske šole v valjevskem, šabačkem, užičkem in kraljevskem okrožju. Poučne knjige bodo dobili pridni učenci. Izvršilni odbor omenjenega srbskega kmečkega stanovskega zastopstva se je na zadnjem sestanku spomnil tudi težkega položaja družin, katerih redniki so v vojnem ujetništvu. Zato je sklenil podeliti večje denarne podpore vsem okrajnim pododborom Srbskega Rdečega križa na svojem upravnem področju z naročilom, da dobljene prispevke pravično razdele med družine, ki imajo svoje v vojnem ujetništvu. Izvršilni odbor Drinske kmetijske zbornice je odobril končno tudi večje zneske za pospeševanje kmetijstva.

Vrnitev v domovino. Beograjski nemški dnevnik poroča, da je bilo dne 7. aprila na savaem pristanišču v Beogradu živahno vrvenje. V pristanišču je bila usidrana velika donavska potniška ladja, na katero so se vkrcale posamezne nemške družine, ki so do sedaj živele v raznih starih in novopriključenih bolgarskih pokrajinah in se sedaj vračajo v svojo domovino.

Nova skupina srbskih kmečkih fantov na potovanju v Nemčijo. Srbski ministrski predsednik general Nedić je izbral novih sto srbskih kmečkih fantov ter jih bo v kratkem poslal na šestmesečni kmetijski tečaj v Nemčijo.

V najem

V najem vzamem večji travnik za oboje košnje, najraje v notranjosti bloka. Ponudbe na Josip Bergman, Ljubljana, Poljanska cesta št. 85.

Denar

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na RUDOLF ZORE Gledališka ul. 12. Tel. 38-10

Prodamo

Mišes (uš, stenica, bolha itd) zanesljivo uničite s »Tosin« praškom. Drogerija Kanc, Zidovska ulica 1.

Suho sadje prodaja

GOSPODARSKA ZVEZA. Bleiweisova cesta št. 29.

Kupimo

Kupimo diro ali kak drug težak voz, 3-4000 kg nosilnosti, v dobrem stanju. Sever & Komp., Ljubljana.

Trije zlati laski deda Vseveda

Spisal K. J. Erben — Risal Ivan Romih

POT GRE ČEZ VODE IN BRODOVE DO NEKEGA CRNEGA MORJA.

TU ZAGLEDA ČOLN IN V NJEM BRODNIKA. »BODI POZDRAVLJEN!« GA POZDRAVI. »KAM SI NAMENJEN?« MU ODGOVORI BRODNIK. »K DEDU VSEVEDU PO TRI LASE.«

ČASA EGIPTOVSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

»Mi smo nevoščljivi, pa nam je hotel prav in dobro, ko se je dal pregovoriti, da te je pustil odpotovati. Komaj smo se vrnili s prvega potovanja, takoj nas je oče vprašal: Kje je Simeon? Pripovedovali smo mu prigode, ki so nas zadevale v Egiptu; da ga podkralj ne bo prej pustil na svobodo, dokler ne vidi tebe. On pa je žalostno vzkliknil: Vi ste me zapeljali, da sem brez sinov. Jožefa ni več; Simeon je v verigah, zdaj mi hočete vzeti pa še Benjamina! Ne, ne pustim ga oditi!«

»Jaz sem ga lepo prosil, da ti takoj dovoli oditi v Egipt, da bo Simeon rešen in mu rekel: Ubij oba moja sinova, ki ju tako ljubim, ako ti ne pripeljem nazaj Benjamina. Izroči najmlajšega brata v moje roke in jaz ti ga vrnem. On pa je ponavljal: Moj sin Benjamin ne pojde z vami. Njegov brat je mrtev in je ostal sam. Ako ga bo zadela kaka nesreča v deželi, kamor greste, boste z žalostjo položili moje stare kosti v grob.«

»Se na misel mu ni prišlo, da bi ti dovolil odpotovati in bi raje pustil ubogega Simeona v njegovi usodi,« pravi Levi z zlobnim pogledom na Benjamina. Levi je mnogo bolj ljubil Simeona kot Benjamina, ker sta sinova iste

matere Lije in je bil zlasti jezen na očeta, ker je žrtvoval Simeona, da ne izpostavi Benjamina morebitni nesreči na potovanju v Egipt, potovanju, ki ni bilo nikaka novost za njihovo družino. Ali, nista bila mar že Abram in Izak v tej daljnji deželi?

»Končno se je vendar vdal,« pravi Benjamin. »Prisiljen od lakote,« pravi zlobno Jožef. »In malo tudi na moje prošnje. Saj dobro veste, kako sem ga prosil, da mi dovoli potovati,« pristavi Benjamin.

»Moramo priznati, da si se obnašal kot pravi brat, in da si preprosil zaradi ubogega Simeona; toda, ako bi ne bilo lakote...« pripomni Ruben.

»Ko je začelo primanjkovati žita iz Egipta, je rekel oče: Vrnite se v Egipt in kupite nekaj kruha, ker sicer bomo pomrli od lakote. Jaz pa sem tedaj odvrnil: Oče, podkralj nas je zavezal z zelo sveto prisego: Ne boste videli mojega obličja, ako ne pripeljete s seboj najmlajšega brata. Ako se vrnemo brez njega, ne bo dal samo umoriti Simeona, marveč tudi nas vse. Zato pa, ako hočete, da se vrnemo v Egipt, nam daj Benjamina; ako nam ga pa ne daš, sploh ne gremo. Raje umrjem v rojstni deželi od lakote, kakor na konopcu v tuji deželi,« pravi Juda.

»Oče se v začetku ni hotel udati; raje umrje od lakote; toda jaz sem tako prosil,« pripomni Benjamin.

»Tako nerad se je vdal, ni ti hotel dovoliti oditi in vedno nam je očital, kakaj smo govorili

o tebi pri podkralju; mislil je, da smo iz slabehega namena govorili o tebi, da te pahnemo v pogubo,« pravi Dan.

»Obžalujem očeta,« pravi Benjamin, ki je nežno ljubil priletnega roditelja.

»On je bil vedno tak. Raje je imel Raheline sinove kot nas, ki smo Lijini,« pripomni trpko Juda. »Toda ne govorimo več o tem. Jožefova smrt ga je zadostila zadela. Ne zavidam te, ako te nežno ljubi. Ti si mu Benjamin in Jožef. Jaz sem šel potem k njemu, veš? Ko je začelo zmanjkovati žita, sem mu rekel: Oče, pošlji z menoj Benjamina, da odidem in bomo mogli živeti in ne pomrjemo mi in naši otroci. Jaz sem porok za mladeniča. Mene boš lahko držal zanj. Ako ga ne pripeljem nazaj in ti ga ne vrnem, bom vedno kriv greha proti tebi. Ako ne bi bili tako odlašali, bi se bili že davno vrnili s Simeonom.«

»Nisi ga sam preprosil. Vsi smo ga lepo prosili. Naše žene in naši otroci so se nam smilili. Ne bi bilo prav, da bi pomrli od lakote, zaradi očetove trmoglavosti,« godrnja Neftali.

»Oče se je nehal ustavljati in nam je stari ubožec med solzami rekel: Ako je potrebno tako, storite kakor hočete. Vzemite v svoje posode najbolj izbrano sadje te dežele, malo rozin in medu, storaka, mire, terebinta in mandeljnov, stvari, ki se ne dobe v Egiptu, ki so pa zelo zaželeni in jih ponesite kot dar podkralju, da bo naklonjen vam in meni. Priporočam vam, da vzamete tudi zadosti denarja, da boste mogli kupiti žita; odnesite pa podkralju tudi

v vrečah najdeno srebro. In končno je z neodločnim glasom dal zaželeno dovoljenje, da greš z nami.«

»Kako sem bil tedaj srečen! Srečen, da bom napravil z vami lepo potovanje, srečen, da bom videl Egipt, in še najbolj srečen, da bom mogel sodelovati za osvoboditev Simeona in oskrbeti kruh mojemu dobremu očetu,« vzklikne Benjamin.

»Dobraj je šlo potovanje vse po sreči,« pripomni Juda.

»Nevarnosti se zdaj pričenjajo. Roparji se nikoli ne drznejo v puščavi, marveč se drže v njenih mejah. Zelo moramo biti previdni, ako jim hočemo ubežati.«

»Upajmo, da bomo neopaženo potovali,« reče Benjamin.

»Upajmo. Imamo namreč s seboj mnogo denarja in srebro ščegeta zgrabljivost roparjev,« odgovori Juda.

»Imamo razen vsote za nakup žita tudi srebro, ki smo ga našli v vrečah. To srebro je zame skrivnost, ki je ne razumem,« nadaljuje Benjamin.

»Tudi mi tega ne razumemo. Kupilo smo sto vreč žita, malo blaga za našo družino sedemdesetih oseb in na stotine služabnikov in pastirjev, toda naše jedrne živali niso mogle več nesti in že smo bili na potu domov, ko smo »dprli eno vrečo, iz katere smo vzeli nekaj žita, da si spečemo kruha, in našli srebro. Kdo ga je dal proti?«